

32. Liikennelaitos

ALKUSANAT JA KATSAUS VUODEN 1967 PÄÄTAPAHTUMIIN

Helsingin liikenteelle oli ominaista edelleenkin yksityisautojen lukumäärän voimakas lisääntyminen ja siitä johtuva liikenteen kasvu varsinkin tungosaikoina. 5-päiväiseen työviikkoon siirtyminen on aiheuttanut hyvin voimakkaan ruuhkahuipun varsinkin aamuisin klo 7—8. Liikennelaitoksen linja-autojen ja raitiovaunujen matkanopeus on edellisten johdosta jatkuvasti pienentynyt, jolloin työmatkoihin joudutaan käyttämään yhä enemmän aikaa.

Liikennelaitoksen autoliikenteessä, erityisesti esikaupunkilinjoilla, todettiin jonkin verran matkustajamäärän laskua, samoin raitioliikenteessä ilmeni vähäistä laskua.

Tariffit pysyivät ennallaan. Toiminnan taloudellisuuteen kiinnitettiin erityisesti huomiota kuitenkin matkustajapalvelua heikentämättä. Toimenpiteet kohdistuivat enemmän rationalisointiin, standardisointiin ja tehokkaaseen tietokoneiden käyttöön. Myös kalustohankinnoissa pyrittiin mahdollisimman suureen tarkoituksenmukaisuuteen, esim. hankkimalla erälle hiljaisille linjoille vähäisen matkustajamäärän edellyttämiä pienlinja-autoja.

Kuljettajarahastusmenetelmää laajennettiin Lauttasaaren lisäksi myös Haagan suuntaan. Lauttasaaren suunnalla varustettiin yhden linjan (21V) autot radiopuhelimin. Toimenpide osoittautui onnistuneeksi erityisesti liikennehäiriöiden aikana.

Aktiivista tiedotustoimintaa harjoitettiin lehdistön, radion ja television välityksellä mahdollisuuksien mukaan. Huomattavien uudistusten ja muutosten yhteydessä pidettiin tiedotustilaisuuksia. Lehdistön, ilmoitusten ja lentolehtisten välityksellä pyrittiin keväällä ja syksyllä vaikuttamaan matkustustottumuksiin, niin että yksityisautot työmatkoilla korvattaisiin julkisin liikennevälinein. Laitoksen toimintaa mainostettiin myös ensi kerran ulkomainonnan avulla.

Löytötavaratoimisto, invalidilipputoimisto sekä eräät myynti- ja neuvontapisteet sijoitettiin keskeisemmille ja helppopääsyisemmille paikoille.

Kaivokadun tunnelin valmistuttua perustettiin sinne neuvontapiste ja opasteisiin kiinnitettiin aivan erityistä huomiota.

Työturvallisuustoimintaa edistettiin mm. kilpailun avulla ja todettiin tapaturmien määrän jatkuvasti laskeneen. Henkilökunnan harrastustoimintaa tuettiin mahdollisuuksien mukaan. Tässä yhteydessä lienee aiheellista mainita pohjoismaisten liikennelaitosten ”olympialaiset”, joiden järjestämisvuoro oli laitoksen henkilökunnalla.

Joulukuussa päättyi toimitusjohtaja kauppat.maist. Kalle Alakaran toimikausi. Laitoksen toimitusjohtajaksi valittiin seuraavaksi 5-vuotiskaudeksi dipl.ins. Matti Laamanen, joka oli vuodesta 1960 toiminut laitoksen teknillisenä johtajana.

LAITOKSEN TALOUS

Laitoksen taloudellinen tulos vuodelta 1967 osoittaa 13 930 881,42 markan suuruista tappiota, kun jätetään huomioimatta laitokseen sijoitetulle pääomalle laskettava 6%:n korko eli markkaa 5 028 858,83. Edellisen vuoden tulokseen nähden tappio pieneni 3 551 853,67 markkaa.

Menot olivat vuonna 1967 85 324 860,59 markkaa, mikä merkitsi 4 830 607,22 markan lisäystä edelliseen vuoteen.

Kvston hyväksymä 5%:n palkkauksen yleistarkistus 1.1.1967 lukien, samoin Kvston hyväksymät viranhaltijain ns. kuoppatarvikset 1.4.1967 lukien ja sosiaaliturvamaksuprosentin nousu 6,5%:iin 1.1.1967 lukien (sen oltua vuoden 1966 alkupuolella 5,5% ja 1.11. 1966 lukien 5,75%) korottivat henkilöstömenoja 4,66 mmk eli noin 8,2%. Muut lisämenot olivat noin 0,52 mmk, joten lopullinen henkilöstömenojen kasvu oli vuoteen 1966 verrattuna, 5,18 mmk eli 9,1%.

Henkilömenoihin vaikutti vähentävästi hen-

kilökunnan määrän väheneminen 3 989 henkilöstä 3 947 henkilöön.

Eläkemenot kasvoivat vuoteen 1966 verrattuna 1,10 mmk eli 14,9%.

Muut menot vähenivät vuoteen 1966 verrattuna 0,35 mmk eli noin 1,48%, vaikkakin esim. autoverojen ja -vakuutusten, dieselöljyn, autorenkaiden ja korjaustarvikkeiden kustannukset kohosivat yhteensä noin 0,80mmk.

Varsinaiset tulot olivat 71 393 979,17 markkaa, mikä on 8 382 460,89 markkaa eli n. 13,3% suurempi kuin vuoden 1966 vastaava luku. Tulojen kasvun aiheutti 1.12.1966 voimaantullut uusi tariffi.

Eri toimintamuotojen menot ja tulot käyvät ilmi laitoksen tilinpäätöstaseista.

Omakustannusperiaatteen mukaan, jolloin käyttöomaisuuden korko laitokseen sijoitetulle pääomalle on laskettu 6%:n mukaan, olisi laitoksen tulos ollut tappiota mmk 18,96.

KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET

KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVO 1.1.1967 83 814 313

Lisäykset:

Talousarvion pääomamäärärahoilla hankittu ...	2 847 524	
Keskeneräisistä uudishankinnoista siirretty ...	2 071 870	
Muut lisäykset	<u>367 693</u>	5 287 087

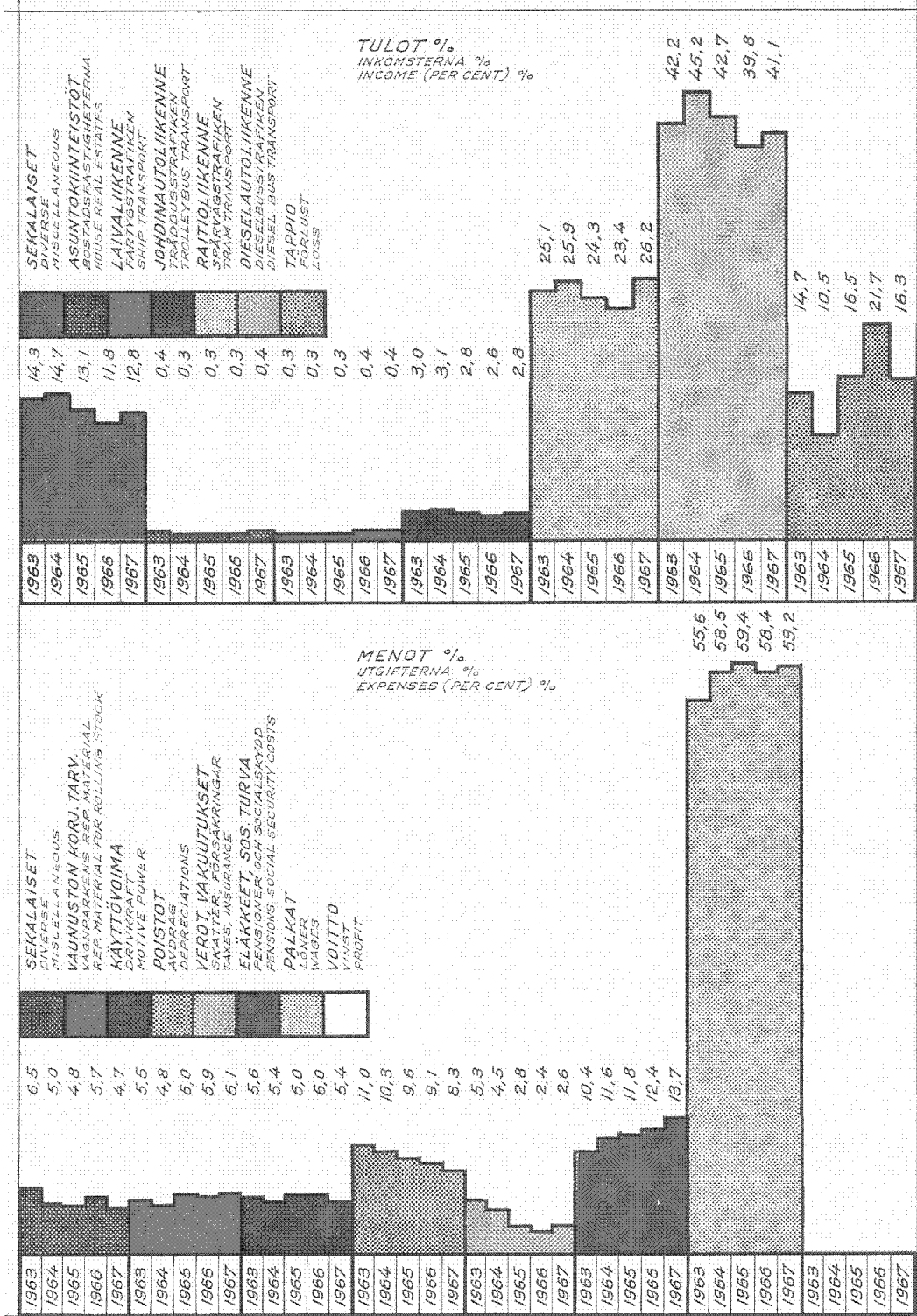
Vähennykset:

Poistot	6 989 637	
Myynnit ja romutukset	<u>105 357</u>	7 094 994
Laajasalon öljysäiliön tontti	220 000	
Hämeentie 54—56, tontti	184 100	
Hämeentie 54—56, rakennukset	11 283	
Kulosaaren tontit	<u>7 730</u>	423 113
Muut vähennykset		<u>360 375</u>

KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVO 31.12.1967 mk 81 222 918

LIKENNELAITOKSEN TULOT JA MENOT VUOSINA 1963—1967

TRAFIKVERKETS INKOMSTER OCH UTGIFTER ÅREN 1963—1967
 INCOME AND EXPENSES OF HELSINKI CITY TRANSPORT 1963—1967



OMAIKUUSTASE JOULUKUUN 31. PÄIVÄNÄ 1967

Vastaavaa:

Varsinainen omaisuus	mmk	mmk
Kassavarat	0,02	
Tilisaatavat	0,59	
Ennakkomenot	0,29	0,90
Vaihto-omaisuus		
Varastot		4,39
Käyttöomaisuus		
Liikennekiinteistöt	34,06	
Asuntokiinteistöt	1,14	
Radat ja ajojohdot	5,83	
Raitiovaunusto	17,86	
Linja-autovaunusto	20,48	
Johdinautovaunusto	0,10	
Johdinautojen ajojohdot	0,06	
Henkilö- ja pakettiautot	0,11	
Lautta	0,02	
Kalusto	1,09	
Puhelinosuudet	0,16	
Keskeneräiset uudishankinnat	0,31	81,22
Siirtyvät erät		
Nostamattomat määrärahat		8,58
Ylimääräinen omaisuus		
Vieraat pankkitalletukset		0,02
Tilivuoden tappio		13,93
		<u>mmk 109,04</u>

Vastattavaa:

Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Tilivelat	3,76	
Ennakkotulot	0,02	
Talletetut vieraat varat	0,66	
Konttokuranttivelka	14,80	19,24
Pitkäaikainen		
Pääomavelka kaupungille		81,22
Siirtyvät erät		
Vapaina siirtyvät määrärahat		1,36
Sidottuina siirtyvät määrärahat		7,22
		<u>mmk 109,04</u>

TULOSTASE JOULUKUUN 31. PÄIVÄNÄ 1967

Varsinaiset kulut:

	mmk	mmk
Hallinto		
Yleinen hallinto	0,21	
Yhteiset osastot	3,20	
Tarverahat	0,26	
Huoneistokulut	<u>0,15</u>	3,82
Raittoliikenne		
Liikennehenkilökunnan palkat	11,36	
Käyttövoima	1,68	
Radat ja ajojohdot	2,46	
Vaunuston korjaukset ja huolto	5,39	
Käyttörakennukset	0,46	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>2,32</u>	23,67
Autoliikenne		
Liikennehenkilökunnan palkat	21,89	
Poltto- ja voiteluaineet	2,96	
Autoverot ja -vakuutukset	1,87	
Vaunuston korjaukset ja huolto	9,74	
Käyttörakennukset	1,11	
Ulkopuolisten suorittamat ajot	0,36	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>4,49</u>	42,42
Laivaliikenne		
Palkat	0,18	
Muut kulut	0,06	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>0,02</u>	0,26
Asuntokiinteistöt		
Palkat	0,04	
Muut kulut	0,22	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>0,04</u>	0,30

Yhteiset sekalaiset menot

Vuokrat	0,03	
Vakuutukset	0,31	
Korot	0,43	
Työkalujen ja kaluston hankinta	0,16	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut:		
Eläkkeet	8,45	
Sosiaaliturvamaksut	3,26	
Muut edut	0,28	
Hallintorakennukset	0,05	
Sekalaiset liikennekulut	1,65	
Käyttöomaisuuden poistot	0,23	
		14,85
		<u>mmk 85,32</u>

VARSINAISET TUOTOT

	mmk	mmk
Raittoliikenne		22,32
Autoliikenne		37,48
Laivaliikenne		0,34
Asuntokiinteistöt		0,32
Yhteiset lipputuotot:		
Koulu- ja invalidiliput	2,69	
Virkamiesliput	0,81	
Kaupungin alennuslippuavustus	4,47	
Muut liput	<u>1,31</u>	9,28
Sekalaiset tuotot		1,65
Tilivuoden tappio		13,93
		<u>mmk 85,32</u>

VARASTOJEN KEHITYS

OMAT VARASTOT 1.1.1967

3 988 023,61

Ostot v. 1967

— varastoon	4 896 873,99	
— kaupintavarastosta	1 497 307,87	
— itse tehdyt tarvikkeet	228 131,07	
— dieselöljyn varmuusvarasto	831 300,—	7 453 612,93

Kulutus v. 1967

— varastosta	6 650 184,89	
— itse tehdyt tarvikkeet	183 914,94	
— epäkurantin tavaran poisto	217 815,60	7 051 915,43

OMAT VARASTOT 31.12.1967

Varsinainen varasto	3 366 203,08
Varmuusvarasto (tarvikkeet ja dieselöljy) ...	1 023 518,03
	<u>(4 389 721,11)</u>

OMAT VARASTOT 31.12.1967

4 389 721,11

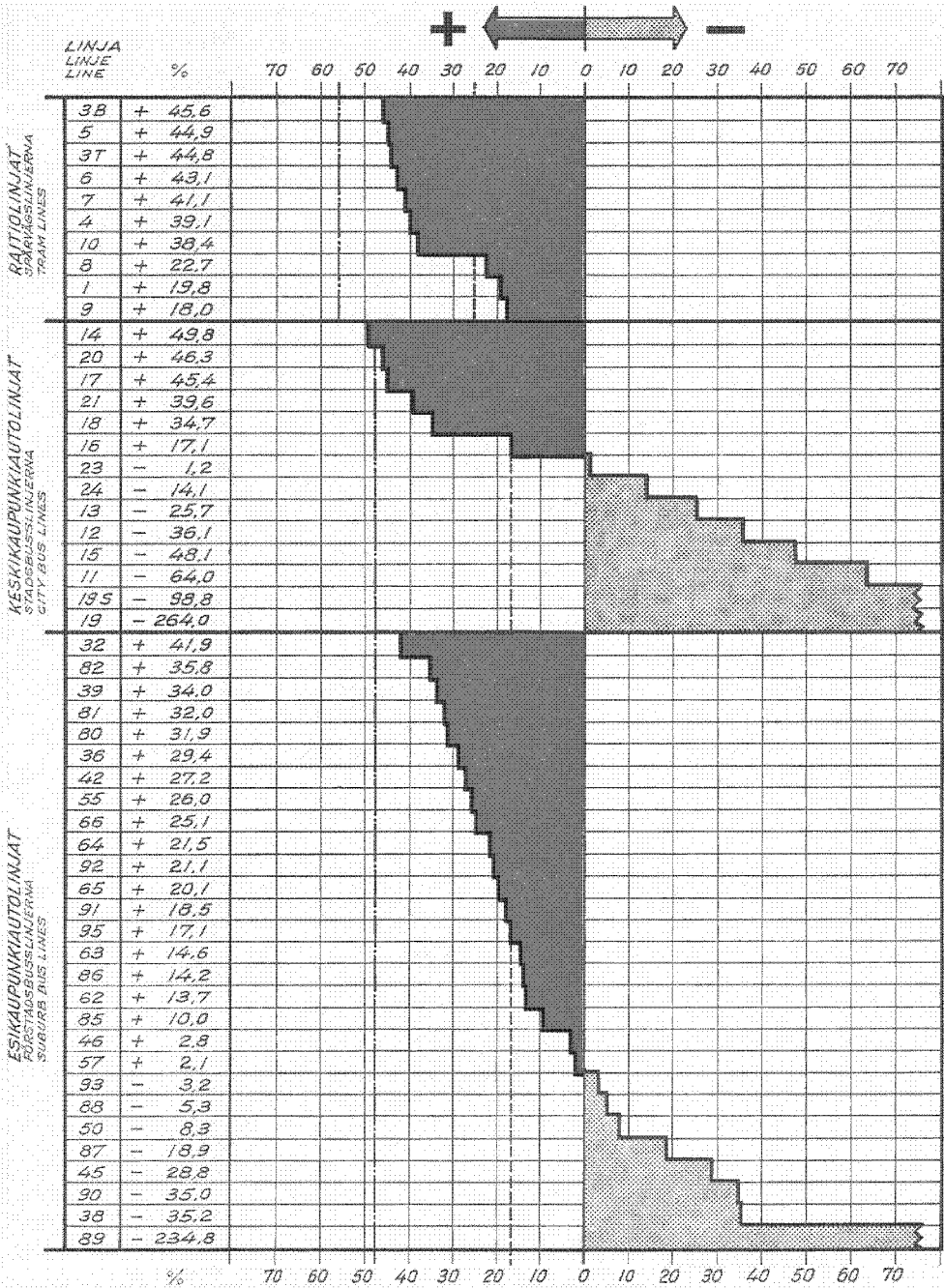
Varsinaisen varaston arvo on suurentunut 0,265 mmk eli n. 8,5%. Devalvaation aiheuttamien hinnannousujen takia suoritettiin n. 300 000, mk:n suuruiset ylimääräiset varastohankinnat.

Varmuusvaraston arvo on nousut 0,137 mmk, mikä johtuu dieselöljyn hinnankorotuksesta.

Kun otetaan huomioon hintojen tavannukainen nousu ja devalvaation takia tapahtuneet varasto-ostot voidaan todeta, että varastotoiminta on edelleenkin kehittänyt edulliseen suuntaan. Varsinaisten varastojen kierto nopeus on nyt 1,98 sen ollessa edellisenä vuonna 2,16. Kiertonopeuden pieneneminen johtuu ensisijaisesti devalvaatio-oston aiheuttamasta varaston arvon noususta.

LIKENNELAITOKSEN LINJOJEN KATETUOTTOPROSENTIT V. 1967

TRAFIKVERKETS LINJERS TECKNINGSBIDRAGSPROCENT ÅR 1967
 PERCENTAGE BREAK-EVEN AMOUNT OF HELSINKI CITY TRANSPORT LINES 1967



- PROSENTTILUKU, JOKA KATTAÄ KULJETUSMUOTOKUSTANNUKSET
 = PROSENTTAL, SOM TÄCKER TRAFIKMEDELSKOSTNADERNA
 = PERCENTAGE, WHICH COVERS THE COSTS OF TRANSPORT GROUP EXPENSES
- PROSENTTILUKU, JOKA KATTAÄ YHTEISET KUSTANNUKSET (LINJA ON KANNATTAVA, JOS PROSENTTILUKU ÖVERSKRIDER DENNA STRÄCKA)
 = PROSENTTILUKU, SOM TÄCKER GEMENSAMMA UTGIFTER (LINJEN ÄR LÖNSAM, OM PROSENTTILUKU ÖVERSKRIDER DENNA STRÄCKA)
 = PERCENTAGE, WHICH COVERS COMBINED EXPENDITURES (THE TRANSIT LINE IS PROFITABLE IF THE PER CENT COLUMN EXCEEDS THIS SCORE LINE)

LIIKENNE

Matkustajien kokonaismäärä oli 133,5 milj. Tästä oli ns. yhteisiä matkoja 19,2 milj. Matkustajamäärän vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 8,08 milj. eli 5,7%.

Ajokilometrejä kertyi kaikkiaan 35,6 milj. eli 2,1% vähemmän kuin edellisenä vuotena.

AUTOLIIKENNE

Matkustajamäärä oli 66,4 milj., vähennys vuoteen 1966 verrattuna n. 5 milj. matkaa eli 6,9%. Vastaava ajokilometrimäärä oli 27 405 000 km, eli 2,5% vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Vuoden alussa arkipäivien tungosaikalii-kenteessä oli 411 diesel- ja 17 johdinautoa, kesällä 317 diesel- ja 12 johdinautoa, vuoden lopussa 427 diesel- ja 17 johdinautoa.

Yksityisiltä liikennöitsijöiltä vuokratuilla linja-autoilla ajettiin tungosaikoina yhteensä 348 384 km.

Partioautojen avulla valvottiin liikennettä, selvitettiin mm. autolinjoilla 2 158 ja raitiolinjoilla 1 634 liikennehäiriöitä ja hoidettiin 52 155 erilaista tehtävää.

Linjoilla tapahtuneet muutokset

- 16.1. Autolinjat 62 ja 64 siirtyivät reitille: Koskelantie — Kullervonkatu — Panuntie. Lisäksi muutettiin linjan 64 reitti Itä-Pakilassa seuraavaksi: Mikkolantie—Yhdyskunnantie.

Autolinjan 66 reitti johdettiin kulkemaan Tuusulan moottoritietä Käpylästä Maunulan liittymään.

- 1.2. Autolinja 17 muuttui pohjoispäättään kaksihaaraiseksi siten, että linjan 17A päätepisteeksi tuli Alppila ja linjan 17 reitti tuli kulkemaan Aleksis Kiven katua Pengerkadun risteykseen.

Perustettiin linja 82V Rautatien-tori—Herttoniemen Teollisuusalue.

Linjalla 39N siirryttiin kuljettajarahastukseen.

- 6.3. Kuljettajarahastus aloitettiin linjoilla 32, 38, 39 ja 45.
- 1.4. Linja 81 jaettiin kahtia: linjaksi 36, Simonkenttä—Pajamäki ja lin-

jaksi 80, Rautatien-tori—Länsi-Herttoniemi.

- 7.5. Almex-järjestelmän mukainen kuljettajarahastus aloitettiin linjoilla 23, 42, 46 ja 46N.

Vanhan järjestelmän mukainen kuljettajarahastus lopetettiin linjoilla 24, 57, 88 ja 93.

- 1.9. Koko Lauttasaaren liikenne johdettiin kulkemaan Länsiväylän kautta. Järjestelyn vuoksi ainoastaan linja 20 jäi entiselle reitilleen.

Perustettiin linja 19S reitille Asemaukio—Salmisaari.

Linjalla 24 aloitettiin kuljettajarahastus.

- 30.10. Linjan 50A reitti siirrettiin kulkemaan Munkkiniemen kautta.
- 6.11. Yöliikennettä jatkettiin siten, että viimeiset vuorot lähtevät Rautatien-torilta klo 01,35.

Raitiovaunuliikenne

Raitiolinjojen varsinainen matkustajamäärä oli 47,9 milj. Vähennys vuoteen 1966 verrattuna oli n. 2,3 milj. matkaa eli 4,65%.

Ajokilometrejä kertyi 8 224 815 km. Vähennys edellisestä vuodesta 87 664 km eli n. 1%.

Arkipäivien tungosaikaliikenteessä oli 1.1.

—2.6. ja 1.9.—31.12. välisinä aikoina 122 moottori- ja 76 perävaunua. Aikana 3.6.—31.8. oli liikenteessä 94 moottori- ja 37 perävaunua, 4-akselisia vaunuja oli liikenteessä kaikkiaan 105, joista 80 oli moottori- ja 25 perävaunuja.

Toimintavuoden aikana ei suoritettu lainkaan linjamuutoksia.

Lauttaliikenne

»Korkeasaaren—Högholmen» mootorilaurea suoritti aikana 30.4.—2.10.67 kaikkiaan 2 424 edestakaista vuoroa Korkeasaaren kuljettajan yhteensä 309 148 matkustajaa, joista 220 575 aikuisten, 88 443 lasten ja 130 retkelyilpilla.

Liikenteen suunnittelu

Kaikkille linjoille laadittiin liikennesuunnitelmat ja yksityiskohtaiset aikataulut erikseen kesä- ja talviliikennettä varten. Suunnitelmien teossa käytettiin ensimmäistä kertaa hyväksi tietokonetta sekä ATK-suunnittelijaa. Liikennevirroista saatiin näin tiedot nopeasti ja selkkaperäisesti, joten eri vuoden- ja vuorokauden aikojen liikenne voitiin mukauttaa paremmin matkustajatarvetta vastaavaksi.

Liikennesuunniteluosto suoritti tutkimuksia, joiden perusteella tehtiin esityksiä julkisen liikenteen sujuvuuden parantamiseksi.

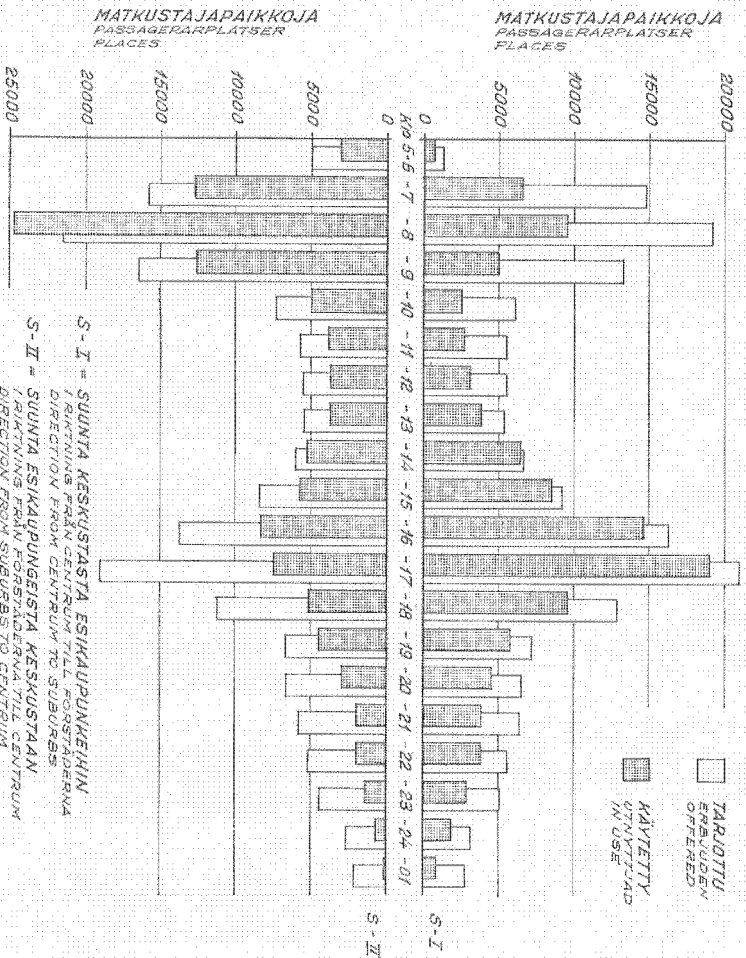
Lisäksi lautta suoritti 1 109 edestakaista vuoroa Suomenlinnaan 2.10.—9.12.67 välisenä aikana.

Yksityinen liikenteenharjoittaja on liikennöinyt MS »Terhillä» 422 edestakaista vuoroa Korkeasaaren.

Liikennesuunnitelmia varten sovellettiin erilaisia Helsingin kehitystä koskevia tilastoja. Tärkeimmät näistä koskivat väestöä, asuinrakennustoimintaa sekä henkilöautokantaa. Kuukausittain seurattiin liikennesuunnitelman toteuttamista ja annettiin liikenneosastoille tarvittava ohjeita.

Sitä mukaa kun siirryttiin kuljettajarahastukseen jouduttiin kymmenen autolinjan aikataulut uusimaan kesken liikennekautaa. Lautasaaren liikenteen aikataulut muutettiin kokonaisuudessaan Lautasaaren siljan sulkemisen vuoksi.

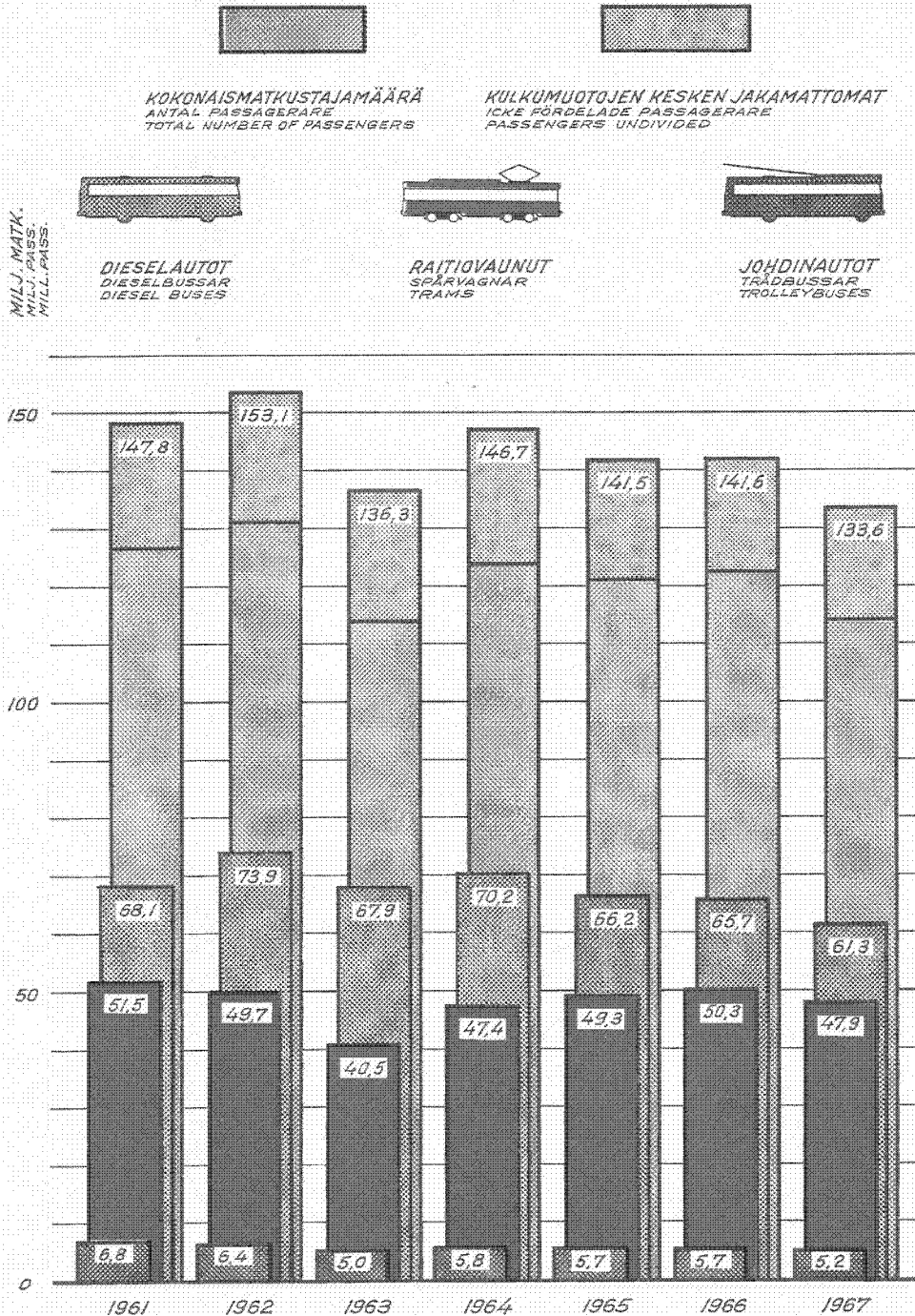
PÄIHTÄISEN KAPASITEETTIN KÄYTTÖ ESIKAUUPUNKKILIIKENTEESSÄ TALVELLA 1967
 THE USE OF THE DAILY CAPACITY IN SUBURBAN WINTER 1967



S-I = SUUNTA KESKUSTASTA ESIKAUUPUNKKEIHIN
 DIRECTION FROM CENTRUM TILL FORSTÄDERNA
 S-II = SUUNTA ESIKAUUPUNGEISTIA KESKUSTAAAN
 DIRECTION FROM SUBURBS TO CENTRUM

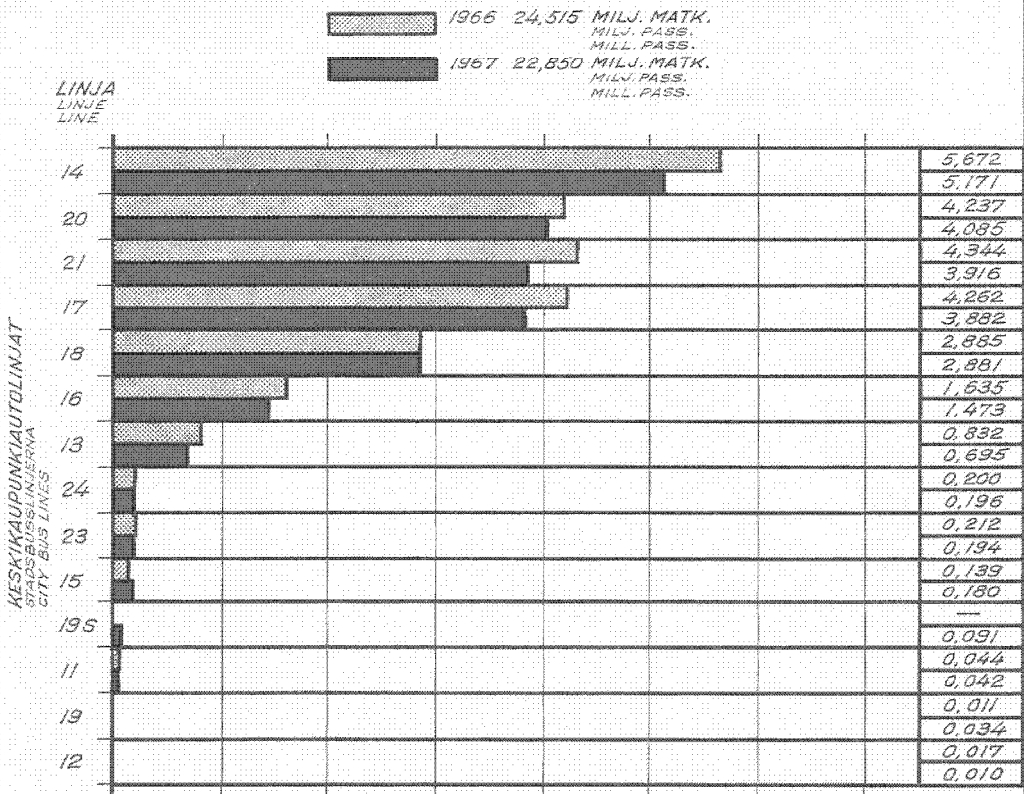
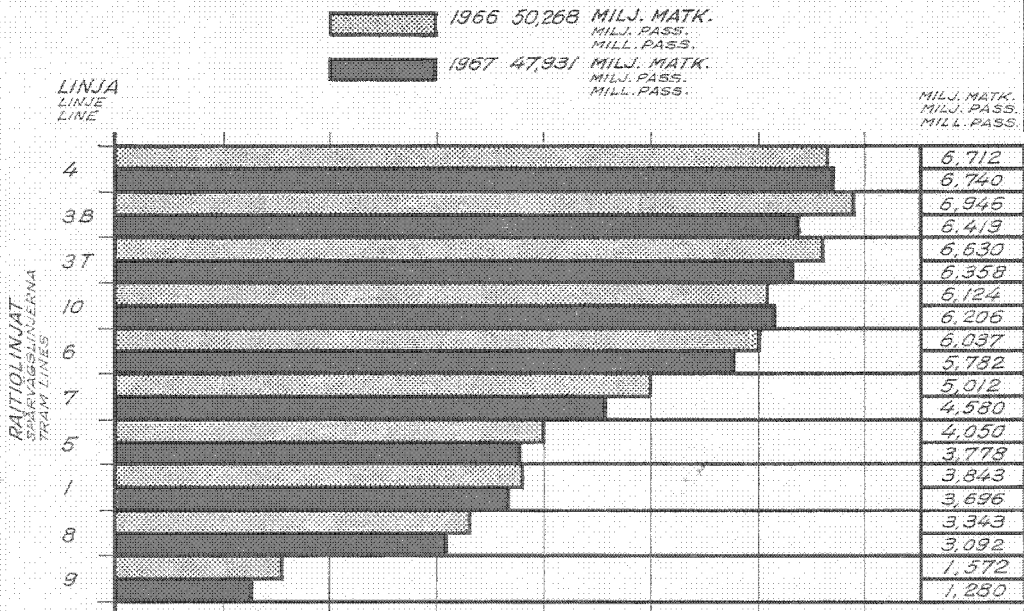
MATKUSTAJIEN JAKAUTUMINEN ERI KULKUNEUVOJEN KESKEN VUOSINA 1961—1967

PASSAGERARANAS FÖRDELNING PÅ DE SKILDA KOMMUNIKATIONSMEDLEN ÅREN 1961—1967
PASSENGER DISTRIBUTION FOR DIFFERENT VEHICLES 1961—1967



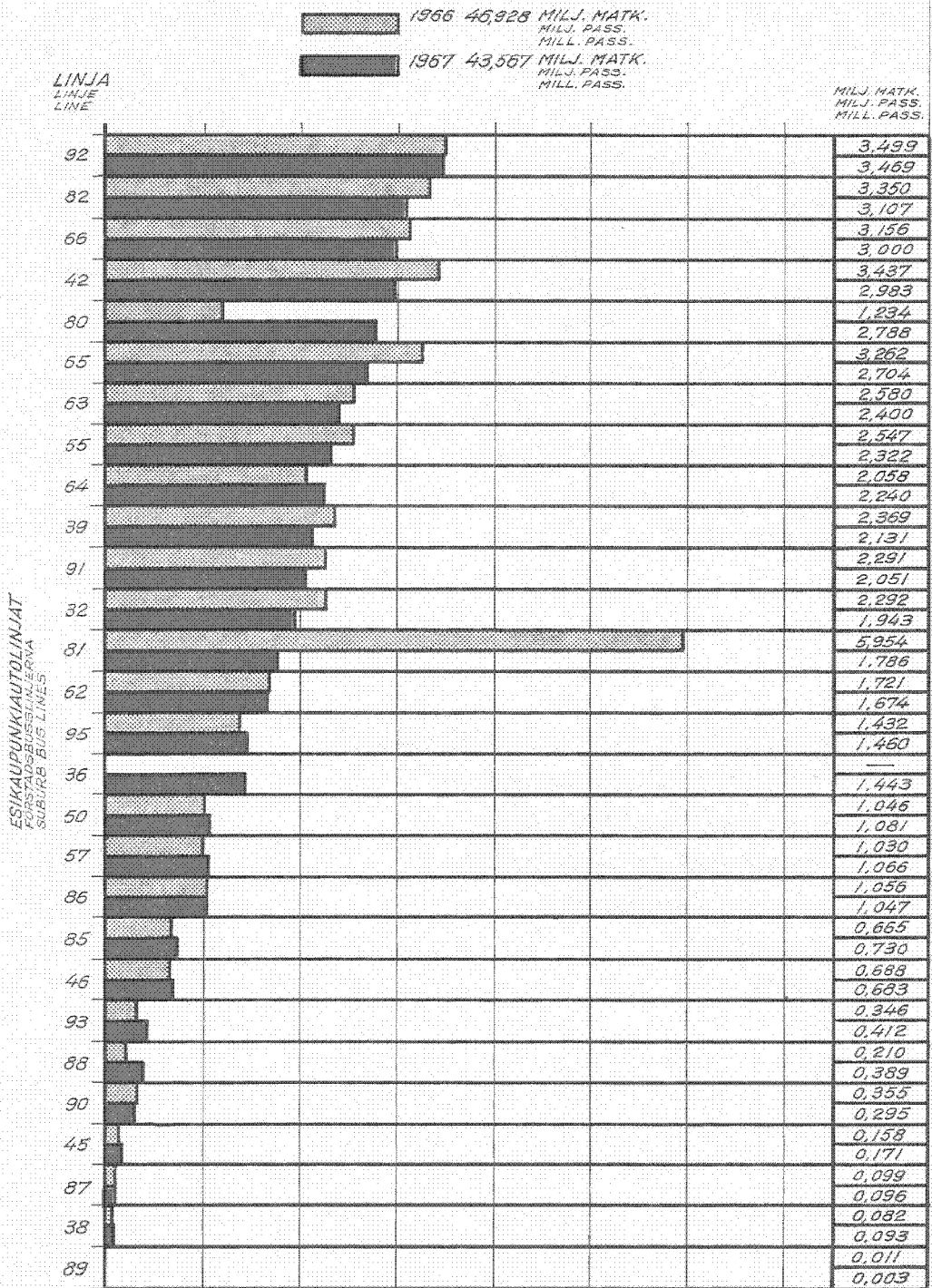
MATKUSTAJIEN LUKUMÄÄRÄ LINJOITTAIN VUOSINA 1966—1967

FÖRDELNINGEN AV ANTALET KÖRKILOMETER ÅREN 1966—1967
OPERATED KILOMETERS 1966—1967

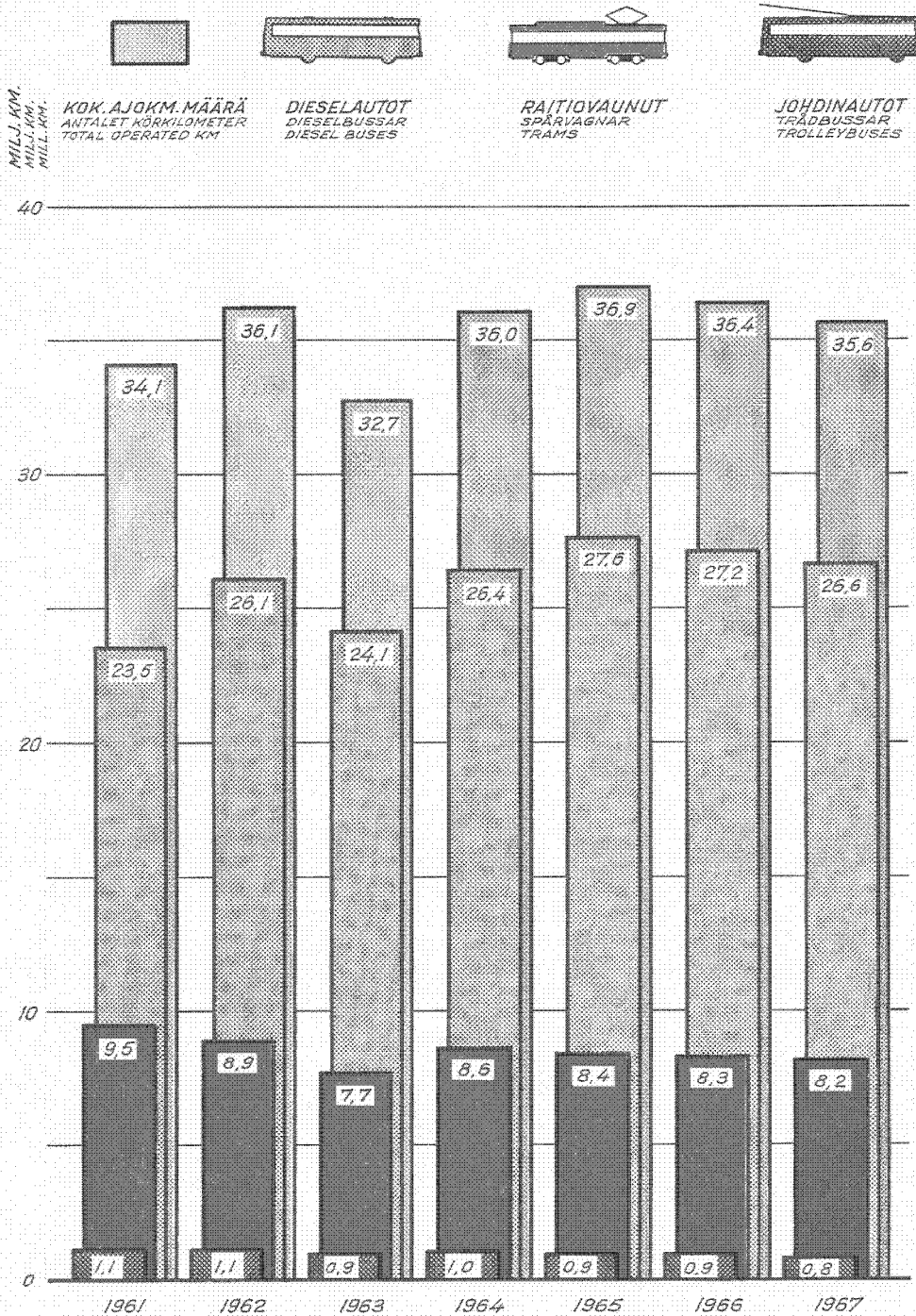


MATKUSTAJIEN LUKUMÄÄRÄ LINJOITTAIN VUOSINA 1966—1967

PASSAGERARANTALET LINJEVIS ÅREN 1966—1967
TOTAL NUMBER OF PASSENGERS PER ROUTE 1966—1967



AJOKILOMETRIMÄÄRIEN JAKUTUMINEN VUOSINA 1961—1967

FÖRDELNINGEN AV ANTALET KÖRKILOMETER ÄREN 1961—1967
OPERATED KILOMETERS 1961—1967

LIKKUVA KALUSTO

Liikkuvan kaluston kokonaismäärä lisääntyi jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäys johtui siitä, että linja-autokaluston kohdalla osa edellisen vuoden linja-autojen toimituksista siirtyi vuodelle 1967 ja vanhoja autoja romutettiin nor-

maalia vähemmän. Raitiovaunukalusto väheni normaalin romutusohjelman puitteisissa, eikä uutta kalustoa hankittu. Taulukosta ilmenee kaluston määrä viime vuosina.

Liikkuva kalusto	1963	1964	1965	1966	1967
Dieselautot:					
Vuoden aikana hankittu	73	42	81	21	46
Lukumäärä vuoden lopussa	511	512	543	543	560
Matkailuautoja	1	1	1	1	1
Johdinautot:					
Lukumäärä vuoden lopussa	26	25	23	22	22
Raitiovaunut:					
Moottorivaunuja, 4-akselisia	111	111	111	111	111
Moottorivaunuja, 2-akselisia	84	84	83	79	77
Perävaunuja, 4-akselisia	30	30	30	30	30
Perävaunuja, 2-akselisia	91	98	84	77	70
Alukset:					
Moottorilautta »Korkeasaari—Högholmen»	1	1	1	1	1

Kaluston suunnittelussa ja hankinnassa pyrittiin tarkoituksenmukaisiin ja turvalisiin teknillisiin ratkaisuihin samalla ottaen huomioon standardisointinäkökohdat. Tavoitteena linja-autojen hankinnassa oli erityisesti kuljettajarahastukseen soveltuva, taakse sijoitetulla moottorilla varustettu kaupunkilinja-auto. Myös istumapaikkojen määrää lisättiin hankittaviin autoihin niin, että niitä on yli puolet matkustajamäärästä.

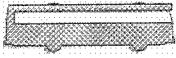
Kuljettajarahastusta varten suunnitellut kaksi kotimaista koeautoa saatiin käyttöön vuoden aikana. Kotimaisilta valmistajilta tilattiin 60 samantyyppistä kuljettajarahastusautoa. Määrä on suurehko kuljettaja-

rahastuksen laajentamisen vuoksi ja yhä kasvaneiden ruuhkanhuippujen vaatiessa enemmän kalustoa. Lisäksi hankittiin heikosti kuormitetuille linjoille 4 kpl 24:n hengen pienlinja-autoja. Näissä on yksinomaan istumapaikkoja. Radiopuhelimia tilattiin lisää 90:een autoon.

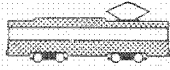
Raitiovaunukaluston vähentyessä normaalin romutuksen johdosta saattaa raitiovaunujen hankinta tulla ajankohtaiseksi. Tätä silmälläpitäen laadittiin alustavat teknilliset erittelyt nivelraitiovaunujen ja teliperävaunujen mahdollista hankintaa varten.

LIIKENNEKALUSTON MÄÄRÄN KEHITYS VUOSINA 1961—1967

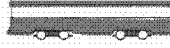
UTVECKLINGEN AV VÄGNANTALET ÄREN 1961—1967
ROLLING STOCK 1961—1967



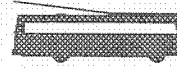
DIESELAUTOT
DIESELBUSSAR
DIESEL BUSES



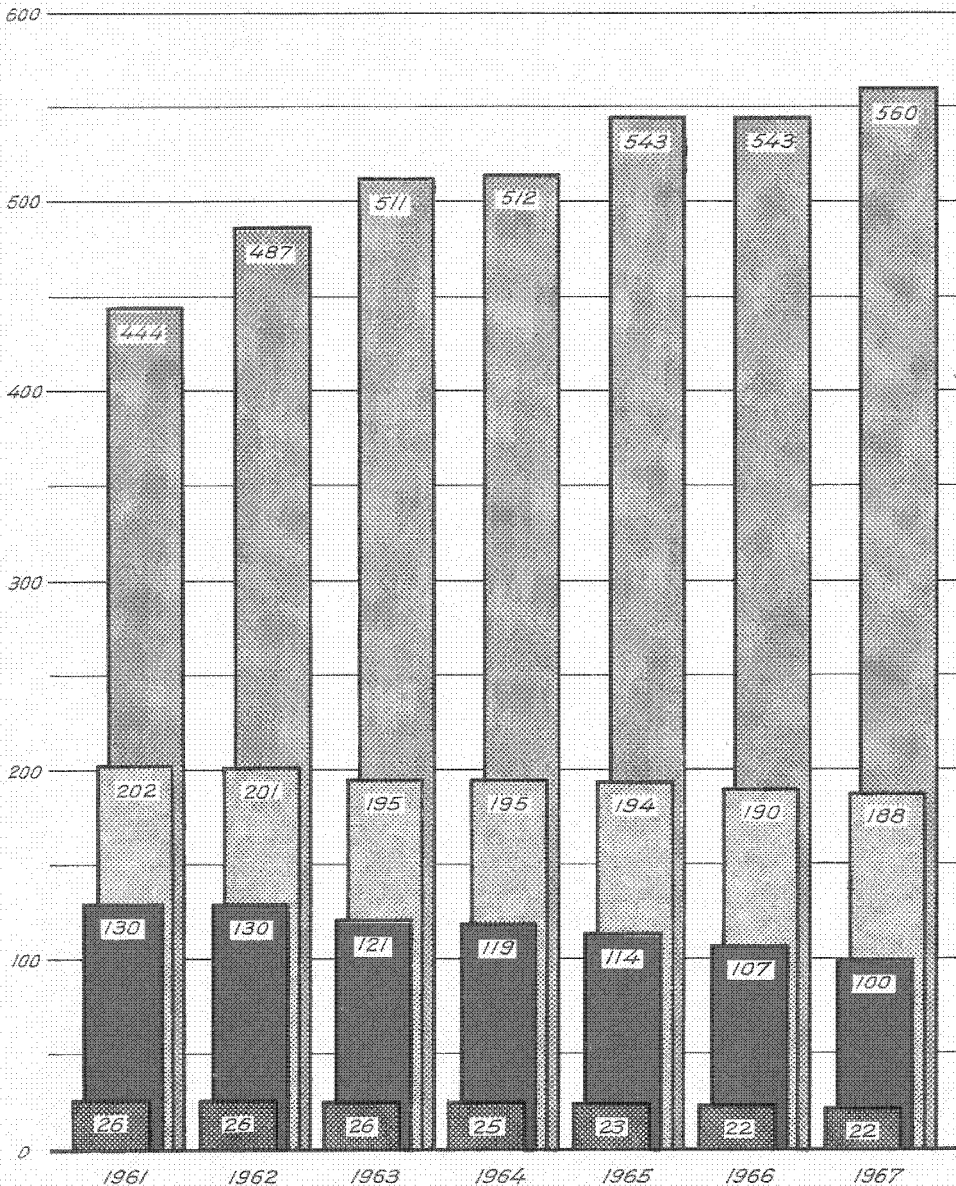
RAIJIOMOOTTORIVAUNUT
SPÄRV. MOTORV.
TRAMS



RAIJIOPERÄVAUNUT
SPÄRV. SLÄPV.
TRAILERS

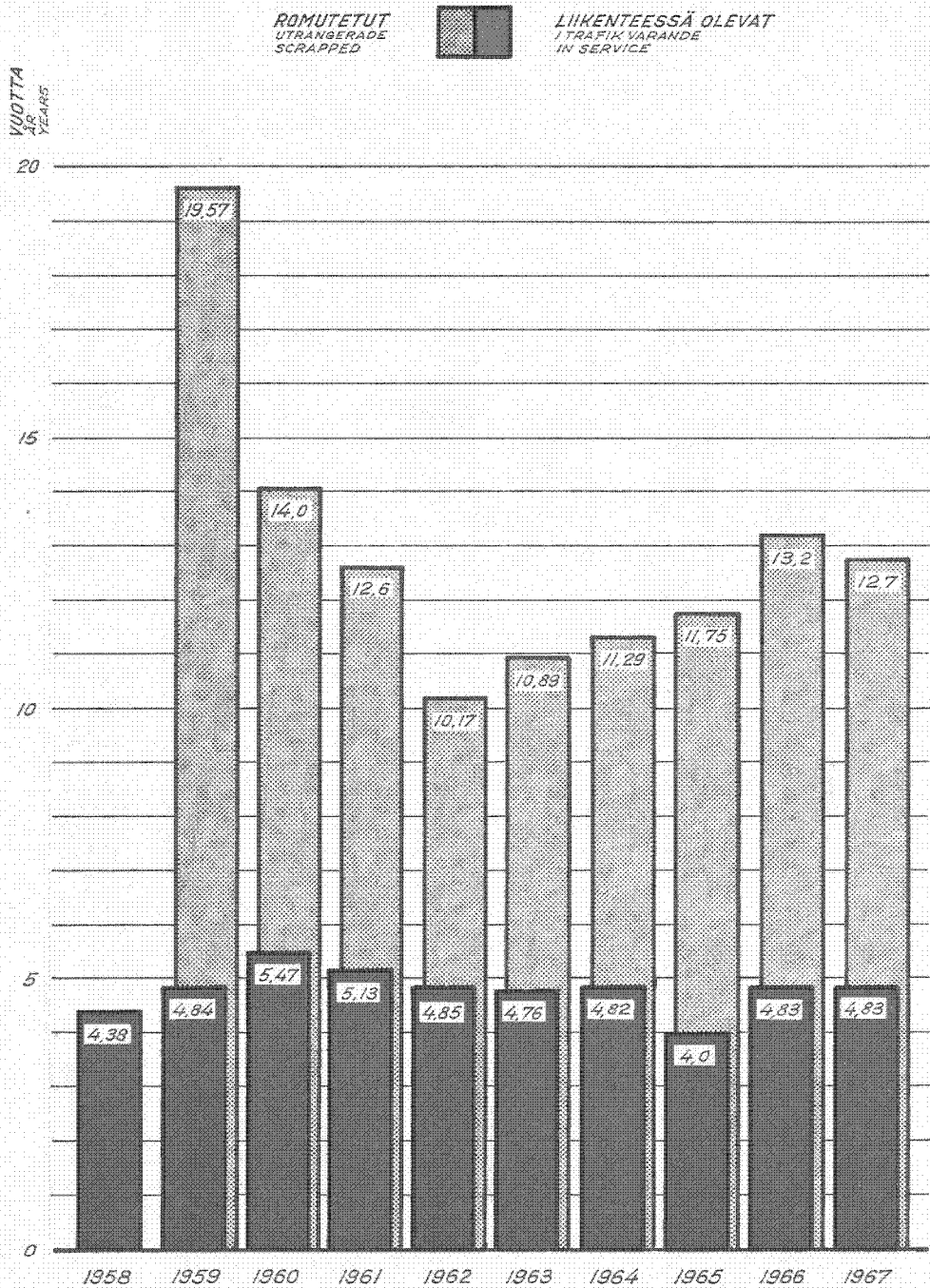


JOHDAUTOT
TRÄDBUSSAR
TROLLEYBUSES



LINJA-AUTOKALUSTON KESKI-IÄN KEHITYS VUOSINA 1958—1967

UTVECKLINGEN AV VAGNPARKENS MEDELÅLDER ÅREN 1958—1967
AVERAGE AGE OF BUSES 1958—1967



LIKKUVAN KALUSTON JA RATOJEN KUNNOSSAPITO

Huolto- ja korjaustoiminta tapahtui samoissa tiloissa Koskelassa, Ruskeasuolla, Töölössä, Vallilassa ja Vartiokylässä kuin edellisenäkin vuonna. Sisäisiä järjestelyjä suoritettiin ja parannuksia tehtiin varikoilla ja korjaamoilla.

Koskelan varikon autohuollon polttoaineen ulkojakelu muutettiin sisäjakelujärjestelmäksi, mikä helpotti ja yksinkertaisti huoltoa. Myös Ruskeasuon varikon polttoaineen sisäjakelujärjestelmää parannettiin. Vartiokylän varikolle hankittiin uusi autojen pesukone, jolla voidaan pestä myös linja-auton katto ja päädyt. Suunnitteilla

on pesukoneen hankinta myös raitiovaunujen ulkopesua varten Koskelan varikon raitiovaunuhuoltoon. Autokorjaamo-osasto sai käyttöönsä radiolla ja monipuolisella tarvike- ja työkaluvalikoimalla varustetun korjausauton, jonka avulla voitiin suorittaa huomattavasti entistä enemmän pikku-korjauksia ja huoltotoimenpiteitä linjalla. Korjausauton asemapaikkana oli Simonkenttä. Tehostuneen määräaikaishuollon ja korjausauton ansiosta on korjaamossa suoritettujen ja huoltokorjausten määrä vähentynyt. Työntutkimustoimintaa laajennettiin ja ulotettiin koskemaan erityisesti varikoiden toimintaa.

Ruskeasuon korjaamolla ja Koskelan, Ruskeasuon ja Vartiokylän linja-autovarikoilla

tehtiin tilastojen mukaan mm. seuraavat työt:

	1963	1964	1965	1966	1967
Alustan korjauksia	1729	1633	1240	968	757
Korin korjauksia	532	635	805	608	411
Maalauksia	321	397	502	380	292
Moottorin täyskorjauksia	120	100	84	78	87
Huoltokorjauksia (satunn.)	19854	21710	20820	26124	23270
Kolhiokorjauksia	1203	1505	1690	1628	1562

Määräaikaishuoltoja:

II—V (2500—5000—15000—30000)km	8700	9950	10180	11560	11380
VI—VIII (60000—120000—240000) km	146	173	197	232	143

Seuraavat numerotiedot antavat kuvan raitiovaunujen ja johdinautojen huolto- ja korjaustoiminnasta Koskelan, Töölön ja

Vallilan varikoilla sekä Töölön ja Vallilan korjaamoilla:

	1963	1964	1965	1966	1967
Moottorivaunujen täyskorjauksia	42	43	41	34	45
Perävaunujen täyskorjauksia	11	15	6	8	7
Moottorivaunujen suuria osakorj.	165	163	194	223	209
Perävaunujen suuria osakorj.	37	27	19	18	17
Ratamoottorien korjauksia	360	358	257	241	302
Kolhiokorjauksia	520	616	659	691	672
Ulkopuolisia maalauksia	17	38	25	26	23
Pieniä huoltokorjauksia	9360	9290	9670	10226	9090
Linjalla suoritettuja korjauksia	4060	4130	4220	3616	3090
Johdinautojen korjauksia	536	431	385	367	509
Linjalla suoritettuja johdinautojen korjauksia	466	434	456	521	496

Rataverkoston kunnossapidon lisäksi suunniteltiin ja rakennettiin liikennejärjestelyjen yhteydessä uusia risteys- ja uutta rataa. Huomattavimpia ratatyökohteita olivat Hämeentien—Sturenkadun risteys, Paciuksenkatu ja Viipurin- ja Nordenskiöldinkadun risteyskaarteet. Kehitettiin termistoriohjauksella varustettu vaihteiden

sähkölämmitys-laite ja asennettiin näitä sekä muutettiin käsinohjattuja termistoriohjaukselle. Uusia sähköisiä vaihteenkääntölaitteita asennettiin. Ratasähkölaitteiden määräaikaishuoltotoimintaa kehitettiin. Rataosasto sai käyttöönsä runsaasti uutta kalustoa mm. torniauton, kuorma-auton, kauhakuormaajan ja pakettiautoja.

Rata- ja johdinverkoston muutokset taulukkomuodossa:

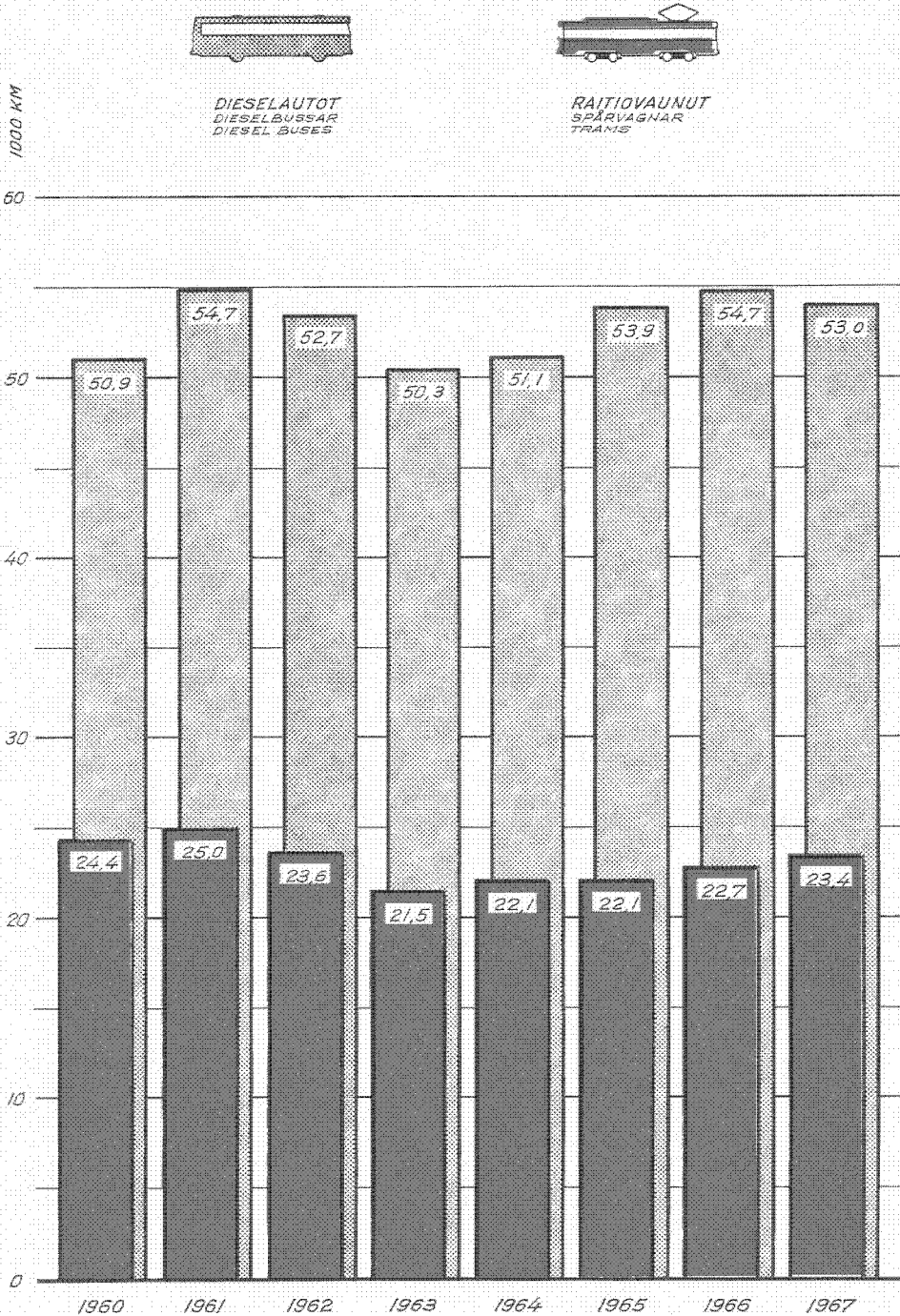
	1963	1964	1965	1966	1967
Linjaraitteiden pituus	79060	78990	78830	78670	78650
Ratapiha- ja hallirait.pituus	14310	14290	14290	14290	14290
Uutta raidetta rakennettu tai vanhaa uusittu	940	2590	1000	2130	2330
Ajojohtoverk. kokonaispituus	105970	104880	103620	103460	103440
Raitioteid. ajojohtoverkosto	95870	94280	93120	92960	92940
Johdinautojen ajojohtoverkosto	10070	10070	10500	10500	10500

Radiolaitteiden ja kuljettajarahastuslaitteiden huollot ja korjaukset alettiin suorittaa Vallilan sähkökorjaamon heikkovirtaosastolla. Eri korjaamoilla valmistettiin pysäkkivarusteita, kuten kilpikelyksiä ja sadekatoksia sekä korjaamoille ja varikoille kalustoa. Edellisenä vuonna aloitettua, terveydellisistä syistä omaan työhönsä kykenemättömien, mutta muuten työkykyisten henkilöiden sijoittamista kevyeen työ-

hön on edelleen jatkettu. Vallilan korjaamolla toimivalla kuntoutusosastolla on tehty erilaisia pieniä töitä ja valmisteita, kuten tiivisteitä, suihkuputkia ja kilpikaiverruksia huomattavat määrät. Kaluston, ratojen ja liikenteen hoidossa oli suuri merkitys yhteydenpidolla radiokeskuksen ja liikkuvan kaluston sekä kannettavien radiopuhelimien avulla.

AJOKILOMETRIMÄÄRIEN KEHITYS HUOLTO- JA KORJ. HENKILÖÄ KOHTI VUOSINA 1960—1967

UTVECKLINGEN AV VAGNKILOMETER PER SERVICE- OCH PERSON ÅREN 1960—1967
DEVELOPMENT OF OPERATED KILOMETERS PER SERVICE PERSON 1960—1967



RAKENNUSTOIMINTA JA -SUUNNITELMAT

Liikennelaitoksella on nykyisin korjaamo-, halli-, konttori- ja asuinrakennuksia ym. kiinteistöjä yhteensä noin 750 000m³. Uudisrakennustyöt sekä suurehkot muutos- ja kunnossapitotyöt teetetään tavallisesti urakatöinä ulkopuolisilla liikkeillä. Samoin suurten rakennushankkeiden suunnitelmat tilataan ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Rakennuttamistehtävät sekä pienemmät suunnittelu- ja kunnossapitotyöt laitos sensijaan suorittaa itse.

Katsauksena kertomusvuoden rakennustoimintaan esitetään seuraavassa huomattavimmat tapahtumat:

Koskelan raitiovaunuhuollon pukuhuoneen yhteyteen rakennettiin sauna.

Kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon liittyviä rakennus- ja LVI-töitä tehtiin runsaasti sekä laadittiin suunnitelmia LVI-laitteiden uusimiseksi eräissä toimintapisteissä.

Koskelan varikon 300 hengen väestösuojan ja siihen liittyvien komentotilojen sekä Koskelan vapautuneiden varastotilojen ja

Ruskeasuon keskeneräisten kellaritilojen rakennus- ja muutossuunnitelmat valmistuivat tarjouspyyntövaiheeseen.

Töölönkatu 49 kiinteistön saneeraussuunnitelmien luonnokset valmistuivat, mutta asemakaavamääräykset estivät toistaiseksi suunnitelmien toteuttamisen. Tämä odottaa Töölön alueen asemakaavan hyväksymistä.

Koskelan varikolle laadittiin rataosaston sosiaalitilojen muutossuunnitelmat.

Vesilaitoksen uuteen vesisäiliörakennukseen Ilmala 2 vuonna 1970 siirtyvästä laitoksen pääkonttorista laadittiin sijoitussuunnitelmat.

Liikennelaitoksen ja vesilaitoksen henkilökunnan Arava-asuintalojen rakentaminen Siilitielle edistyi hyvin. Rakennusten lopullinen valmistuminen siirtyi vuoden 1968 alkuun. Liikennelaitos hoiti rakennuttamisen käytännöllisen puolen.

TIEDOTUS- JA SOSIAALITOIMINTA

Tiedotustoiminnan pääasiallisena tavoitteena oli kaupungin asukkaiden informoiminen liikennelaitoksen palvelukyvystä, -mahdollisuuksista ja pyrkimyksistä. Tässä mielessä tiedotettiin uutisin kaikista uusista toimenpiteistä, parannuksista, muutoksista ja suoritetuista kokeiluista matkustusmukavuuden lisäämiseksi jne. Vaikutusvaltaisina tiedotusväline on lehdistö, johon laitoksella oli kiinteää yhteys. Tästä ovat osoituksena lautakunnan kokousselostukset, laitoksen toimintaa koskevat uutiset sekä maksulliset ilmoitukset ja mainokset. Tärkeiden laitoksen toimintaan liittyvien tapausten tai hankintojen yhteydessä pidettiin erityisiä tiedotustilaisuuksia, joihin lehdistö, radio ja TV osallistuivat varsin aktiivisesti.

Julkaistusta tiedotusaineistosta mainittakoon uusi, varsin monipuolinen liikennekartta linjoja, vuorovälejä, hintoja jne. koskevine tietoineen, kuljettajarahastusta koskevat esitteet, jotka jaettiin ko. kaupunginosien talouksiin sekä lentolehtiset, joita jaettiin kaupunkialueella pysäköityihin autoihin. Lentolehtisissä kehoitettiin autoilijoita käyttämään työmatkoillaan julkisia liikennevälineitä. Samaa kehoitusta toistettiin myös lehdistössä julkaistuissa ilmoituksissa. Tämä mainosrynnäkö toimeenpantiin keväällä ja syksyllä. Laitoksen toimintaa mainostettiin myös ensi kerran ulkomainoksina. Kokeilumielessä varustettiin eräiden esikaupunkilinjojen autot linjakaaviolla, jossa on esitetty linjan varrella olevat pysäkit. Tätä varten nimettiin kaikki pysäkit ja nimet julkaistiin pysäkkikilvissä. Toimenpidettä ei ehditty saada loppuun kertomusvuoden aikana. Pysäkkien nimet tiedotettiin myös aikataulujen kää-

töpuolella. Tiedotusaineistoa pidettiin tarjolla liikennevälineissä olevissa jakeluteli-neissä ja laitoksen eri palvelupisteissä.

Matkailijapalvelun tehostamiseksi lisättiin kahteen 3T linjan vaunuun naurikuulutuslaitteet. Kuulutuksen kiinnostavuutta parannettiin sikäli, että pysäkit ilmoitti vuoroin mies- ja vuoroin naiskuuluttaja. Nähtävyyksiä koskeva esite 3T uudistettiin ajanmukaiseksi.

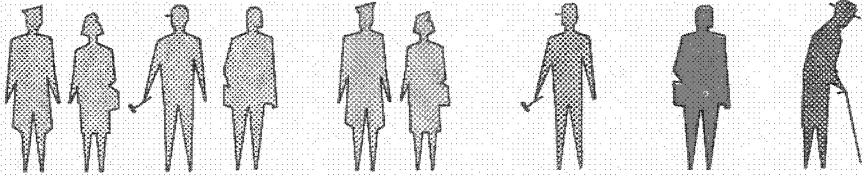
Sisäistä tiedotustoimintaa pyrittiin tehostamaan entisestään erilaisin kiertokirjein, suullisin tiedotustilaisuuksin jne. Tiedotuslehti Meiltä ja Muualta ilmestyi kahden viikon väliajoin, henkilökuntalehti Liikennepeili — Trafikspegeln ilmestyi neljänä numerona sisältäen henkilökuntaa kiinnostavaa pääasiallisesti liikenteeseen liittyvää aineistoa.

Henkilökunnan harrastustoimintaa tuettiin huoneistovarauksin ja taloudellisin avustuksin. Erityisesti on aihetta mainita, että laitoksen henkilökunnan vuoro oli huolehtia Pohjoismaiden liikennelaitosten ns. »olympialaisten» isännyydestä, jonka se tekikin mallikelpoisesti. Varsin monipuolinen kerhotoiminta lisääntyi naiskuorolla, jonka toiminta vuoden loppuun mennessä oli jo päässyt vakiintumaan.

Henkilökunnan sosiaalisissa pulmissa avustettiin sekä toimenpitein että ohjein. Erityisesti asunnonhankinta-asioissa oli laitoksen osuus huomattava. Varsin suuri merkitys tässä mielessä oli vuoden 1968 alussa valmistuvilla asunnoilla taloissa Siilitie 14, jotka oli tarkoitettu erityisesti Varhassa työskentelevälle henkilökunnalle.

HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄN KEHITYS VUOSINA 1961—1967

PERSONALENS UTVECKLING ÄREN 1961—1967
STAFF NUMBERS 1961—1967



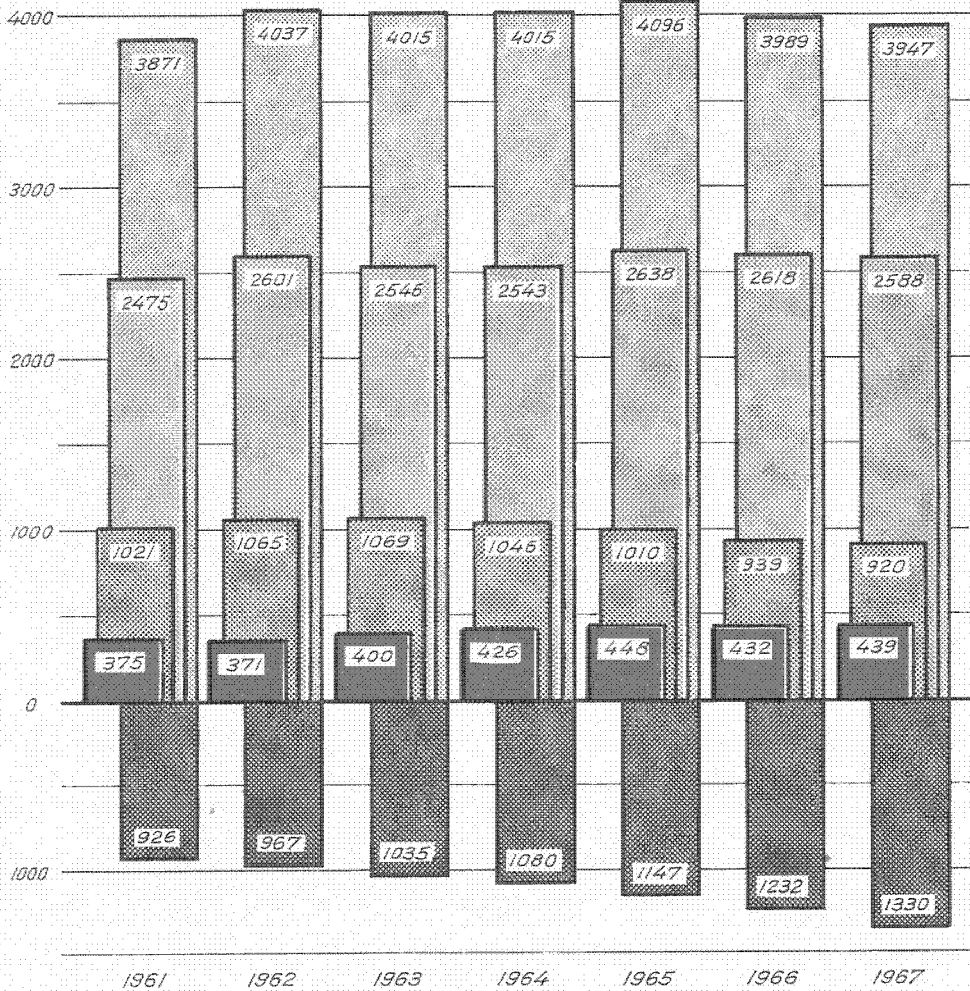
HENKILÖKUNTA YHTEENSÄ
ANTAL PERSONAL
STAFF, TOTAL

LIIKENNEHENK.
TRAFIKPERSONAL
OPERATING

TYÖNTEKIJÄT
ARBETARE
WORKERS

TOIMIHENK.
FUNKTIONÄRER
OFFICIALS

ELÄKELÄISET
PENSIONÄRER
PENSIONERS



KOULUTUSTOIMINTA

Henkilökunnan koulutukseen on kiinnitetty edelleen suurta huomiota järjestämällä erilaisia kursseja ja informaatiotilai-

suuksia sekä liikenne- että teknillisellä sektorilla. Omia kursseja ja oppilaita niillä on ollut seuraavasti:

Kurssi	Lukumäärä	Oppilaita
Liikennetarkastajakursseja	1	20
Kuljettajarahastuskursseja	10	202
Autonkuljettajakursseja	8	137
Raitiovaunukuljettajakursseja	9	49
Linja-auton tyyppikursseja	9	87
Yhteensä	37	495

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämille kursseille on osallistunut 76 henkilöä. Ulkopuolisille kursseille on lisäksi lähetetty 10 henkilöä.

Oppisopimuksen tehneitä ammattioppilaita on ollut 3, jotka kaikki valmistuivat ammattitutkinnon suorittuaan nuoremiksi ammattimiehiksi. Uusia oppilaita

ei toistaiseksi ole otettu, koska suunnitelmat oman koulun perustamiseksi ovat vielä kesken.

Tämän lisäksi väestönsuojelu- ja palontorjunta asioiden yhteydessä on ollut henkilökunnan koulutusta kuten jäljempänä ilmenee.

PALONTORJUNTATOIMINTA

Varikossa sattui kuusi tulipalon alkua, joista kaksi melko vaarallista. Liikkuvassa kalustossa oli 9 paloa sekä lisäksi toistakymmentä ulkopuolisten kalustossa, joiden sammuttamiseen lainattiin laitoksen kalustoa. Tehokkaiden sammutusvälineiden ja asiantuntevan henkilöstön ansiosta palon alut saatiin nopeasti sammutetuiksi.

Asuntokiinteistössä Mannerheimintie 76 oli keväällä tulipalo, joka vaurioitti muutamia huoneistoja ja portaikon.

Palotarkastuksissa todetut puutteellisuudet oli korjattu. Töölön korjaamolla on

puuseiniä purettu palovaaran vähentämiseksi ja ullakot on kokonaan tyhjennetty siellä olevista palovaarallisista esineistä. Palosammuttimia on edelleenkin pyritty sijoittamaan paikkoihin, missä palovaara on suuri. Varikoilla ja korjaamoilla sekä asuntokiinteistöissä on suoritettu palosuoja- luun liittyviä parannustöitä.

Koulutustoimintaa on jatkettu aikaisempien suuntaviivojen mukaisesti. Linja-autojen ja raitiovaunujen kuljettajille on pidetty luentoja alkusammutuskaluston käytöstä ja liikkuvan kaluston paloturvallisuusmääräyksistä.

VÄESTÖNSUOJELU

Kaupungin yleisen väestönsuojelun ensiapuyksikköihin kuuluvien sairas-, linja- ja linja-autojoukkueiden perustamisvalmiutta on edelleen kehitetty. Suojeluvalmistelut on ulotettu käsittämään myös mahdolliset rauhan aikana tapahtuvat suuronnnettomuudet, joissa kaupungin vs-muodostelmien pelastusapu on tarpeen.

Virasto- ja laitossuojelun edellyttämät varikkojen suojeleorganisaatioiden henkilösijoitukset on suoritettu. Varikkojen suojele suunnitelmat ovat valmistuneet.

HKL:n poikkeusajan henkilötarve on tarkistettu ja henkilövaraukset tehty.

Yleisen väestönsuojelun kursseille on osallistunut ensiapuyksikköihin sijoitetusta liikennehenkilökunnasta yhteensä 19 henkilöä.

Virasto- ja laitossuojelun kursseille on osallistunut varikkojen suojelehenkilöstöstä lähinnä teknilliseltä sektorilta 185 kurssilaisista. Lisäksi liitettiin syyskaudella tarkastaja- ja kuljettajarahastajakurssien ohjelmaan lyhyt ensiapukurssi. Tämän lähinnä liikennevälineitä käyttävän yleisönpalvelua edistävän ensiavun pikakurssin suoritti lähes sata kurssilaisista.

TYÖTURVALLISUUSTOIMINTA

Työturvallisuuden parantamiseksi työjohto ja paikalliset työturvallisuuselimet ovat työskennelleet jatkuvasti eri työpaikoilla havaittujen epäkohtien poistamiseksi ja tapaturmavaaran vähentämiseksi.

Kaikilla työpaikoilla on suoritettu kaupungin työturvallisuustarkastajan sekä valtion ammattientarkastajan toimesta työturvallisuustarkastukset. Näiden perusteella voidaan todeta, että laitoksen työpaikat ovat työturvallisuuden puolesta vähintään tyydyttävässä kunnossa.

Vuoden aikana toimeenpantiin jo neljännen kerran koko laitosta käsittävä työturvallisuuskilpailu. Kilpailuun osallistuneista kymmenestä kilpailuryhmästä seitsemän alitti vuosien 1965—66 tapaturmämääriensä keskiarvon, voittaja peräti 84,6%:lla. Kilpailuun luettiin mukaan vähintään kolmen päivän sairausajan aiheuttaneet tapaturmat. Koko laitoksen osalta näiden määrä, 292 tapaturmaa, väheni vuosien 1965—66 keskiarvosta 12,2%:lla.

ALOITETOIMINTA

Aloitetoimintaa on laitoksen piirissä pyrittävä tehostamaan. Tätä tarkoitettavia kehoituksia on sijoitettu eri työpaikoille. Ker-

tomusvuonna tehtiin seitsemän aloitetta, joista yksi palkittiin. Palkkio oli 270 markkaa.

TUOTANTOKOMITEA

Tuotantokomitea piti kuluneen toimintakauden aikana kymmenen kokousta.

Keskeisenä pyrkimyksenä on ollut teknillisen ja taloudellisen tuloksen parantaminen.

Kokouspöytäkirjat on lähetetty laitoksen ylimmälle johdolle kannanmäärittelyä ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

Kokouksissa on käsitelty mm. seuraavia asioita:

— Linja-autokalustossa suoritettavat kokeilut

- Linja-autokaluston ulkona säilytys
- Laitoksen sekä ulkoinen että sisäinen PR-toiminta
- Työehtosopimuksen tulkintakysymysten selvittely
- Kalustohankinnat
- Työjärjestely korjaamoilla
- Liikennejärjestelyjen ja aikataulujen vaikutus kaluston kuntoon
- Korjaamo-osastojen käytön ja korjaustoiminnan valvontaan liittyviä kysymyksiä
- Kesälomajärjestelyt
- Henkilökunnan koulutuskysymys

HUOLTOKONTTORITOIMINTA

Huoltokonttori suoritti henkilökunnan toimenkiantoja 6 150 kpl sekä edisti henkilökunnan taloudenhoitoa ottamalla vastaan ja hoitamalla jäsentensä rahavaroja. Lainoja myönnettiin 1 700 kpl. yhteismäärältään 860 000 mk.

Laitoksen apuna toimi huoltokonttorin hoitokunta, joka kokoontui kerran viikossa.

Huoltokonttorin jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 2 666.

MUSEO

Edellisenä vuotena perustettu museotoimikunta kokoontui kuukausittain tehden laitoksen johdolle useita esityksiä, joiden avulla museon toimintaa voitiin huomattavasti kehittää. Museosta huolehtimaan, sen esineitä rekisteröimään ja selostuksia laatimaan voitiin saada muualta vapautunutta henkilökuntaa, niin että vuoden

loppuun mennessä suurin osa museon laajasta kuva-aineistosta on tunnistettu ja tallennettu, niin etteivät ne pääse vahingoittumaan. Vanhat hevos- ja raitiovaunut on saatu mahtumaan Vallilan hallin alueelle, joskin säilytystila on niin ahdas, että vauuihin tutustuminen on hieman hankalaa.

LÖYTÖTAVARA

Laitoksen löytötavaratoimisto muutti 27.11.67 avarampiin tiloihin Eino Leinon katu 8:aan. Löytötavaratoimiston talteen-

otettujen esineiden lukumäärä oli vuoden lopussa 11 426, joista voitiin toimittaa omistajilleen takaisin 3 901 esinettä.

TERVEYSTILANNE

Laitoksen koko henkilökunnan terveystilanne on ollut tyydyttävä. Työpaikka-
hygieniaan ja bioteknologisiin näkökohtiin on jatkuvasti kiinnitetty erityistä huomiota. Poliklinikan välineistöä on lisätty ja sen toimintaa kehitetty. Seuraavassa muutamia lukuja poliklinikan viime vuoden toiminnasta:

Lääkärintodistuksia	5 552
Vastaanotolla kävijöitä	13 348
Sairaita	11 127
Lääkärintodistuksia	5 552
Rc. uudistamisia	3 040
Tulotarkastuksia	265
Lääk. määr. lab. tutkim.	6 610
Kotikäyntejä	197
Pienoisrtg. tarkastuksia	2 944
Tark. tutk. kutsuttuja	36
Uusia tub. tapauksia	2

Terveystilanne on ollut tyydyttävä. Terveystilanne käsitti v. 1967 3 lääkäriä, 3 terveysisarta, sairaanhoitajan ja rtghoitajan.

Kiertävän terveysisaren vastaanotot jatkuivat Vallilassa, Koskelassa ja Varhassa sekä 6.3. alkaen myös Ruhassa. Terveystilannen vastaanotoilla kävijöitä oli yhteensä 4 189, joista 346 lähetettiin lääkärin vastaanotolle.

Terveystilannesta syistä toistaiseksi omaan työhönsä kykenemättömien mutta muuten työkykyisten henkilöiden tervehdyttämiseksi työterapian avulla, on edelleenkin järjestetty kevyttä työtä lääkärin valvonnan alaisena. Tällaisessa työssä on jatkuvasti ollut noin 20 henkilöä, pääasiassa auton- ja raitiovaunukuljettajia. Terveystilannensa aika on ollut keskimäärin 11 viikkoa.

Raitiolinjat v. 1967

N:o	Linja	Liikennöimisaika
1	Kauppatori—Käpylä	1.1.—31.12.
1A	Eira—Käpylä	»
3B	Eira—Erottaja—Kallio—Töölö—Kauppatori—Eira	»
3T	Eira—Kauppatori—Töölö—Kallio—Erottaja—Eira	»
4	Kirurgi—Munkkiniemi	»
4S	Kauppatori—Munkkiniemi	»
5	Katajanokka—Töölöntori	»
6	Hietalahti—Arabia	»
7	Etu—Töölö—Sörnäinen	»
8	Salmisaari—Vallila	»
9	Kauppatori—Vallila	»
10	Linjat—Ruskeasuo	»
10	Linjat—Ruskeasuo	»
10N	Arabia—Ruskeasuo	»
10S	Kauppatori—Ruskeasuo	»

Keskikaupunkiautolinjat v. 1967

N:o	Linja	Liikennöimisaika
1	Ruskeasuo—Invalidisäätiö	1.1.—31.12.
12	Kauppatori—Sörnäinen	25.4.—22.10.
13	Marian sairaala—Kauppatori—Etu—Töölö	1.1.—31.12.
13S	Marian sairaala—Kauppatori—Hietaniemi	»
14	Eira—Tukholmankatu	1.1.— 2. 6.
14A	Viiskulma—Tukholmankatu	1.9.—21.12.
15	Siltasaari—Taka—Töölö	1.1.—31.12.
16	Punavuoret—Kruununhaka	»
16A	Munkkisaari—Kruununhaka	»
17	Merikatu—Aleksis Kiven katu (Harju)	»
17A	Merikatu—Aleksis Kiven katu (Alppila)	1.2.—31.12.
18	Kruununhaka—Meilahden klinikat	1.1.—31.12.
19	Ruoholahti—Jätkäsaari	»
19S	Asema-aukio—Salmisaari	1.9.—31.12.
20	Erottaja—Lauttasaari (Isokaari)	1.1.—31.12.
20N	Rautatientori—Lauttasaari	1.1.—31. 8.
20V	Erottaja—Lauttasaari (Katajaharju)	»
21	Asema-aukio—Lauttasaari	1.1.—31. 8.
21	Asema-aukio—Lauttasaari	1.9.—31.12 .
21V	Asema-aukio—Lauttasaari (Teollisuusalue)	1.1.—31.12.
23	Eläintarha—Pasila	»
24	Erottaja—Seurasaaari	»
57	Vanha Kirkkokuisto—Kulosaari	»

Esikaupunkiautolinjat v. 1967

N:o	Linja	Liikennöimisaika
32	Simonkenttä—Etelä-Haaga	1.1.—31.12.
36	Simonkenttä—Pajamäki	1.4.—31.12.
38	Simonkenttä—Lassila	1.1.—31.12.
39	Simonkenttä—Konala	»
39N	Rautatientori—Konala	»
42	Erottaja—Kannelmäki	»
45	Simonkenttä—Malminkartano	»
46	Erottaja—Kaarela	»
46N	Rautatientori—Kannelmäki—Kaarela	»
50	Sörnäinen—Pajamäki	»
50A	Sörnäinen—Strömbergin tehdas	»
55	Marian sairaala—Koskela	»
62	Rautatientori—Maunula	»
63	Erottaja—Maunula—Länsi-Pakila	»
63A	Erottaja—Suursuo	»
63N	Rautatientori—Suursuo	6.11.—31.12.
64	Rautatientori—Itä-Pakila	1.1.—31.12.
64A	Rautatientori—Oulunkylä (Patola)	»
65	Rautatientori—Oulunkylä (Veräjänmäki)	»
66	Rautatientori—Länsi-Pakila	»
66A	Rautatientori—Suursuo	»
80	Rautatientori—Länsi-Herttoniemi (Siilitie)	1.4.—31.12.
80A	Rautatientori—Länsi-Herttoniemi (Eränkävijäntori)	»
80N	Rautatientori—(Kulosaarentie)—Länsi-Herttoniemi	»
81	Pajamäki—Länsi-Herttoniemi (Siilitie)	1.1.—31. 3.
81A	Rautatientori—Länsi-Herttoniemi	»
81N	Rautatientori—(Kulosaarentie)—Länsi-Herttoniemi	»
81V	Pajamäki—Simonkenttä	»
82	Rautatientori—Roihuvuori	1.1.—31.12.
82V	Rautatientori—Herttoniemen teollisuusalue	»
85	Rautatientori—Jollas	»
86	Rautatientori—Santahamina (Sotilasalue)	»
87	Rautatientori—Laajasalo (Öljysatama)	»
88	Rautatientori—Kaitalahti	»
89	Länsi-Herttoniemi—Reposaaren uimaranta	15.6.—27. 8.
90	Rautatientori—Puotinharju	1.1.—31.12.
91	Rautatientori—Puotila	»
92	Rautatientori—Myllypuro	»
92A	Rautatientori—Myllypuro (Ylikiventie)	»
92S	Rautatientori—Myllypuro (Myllypadontie)	»
93	Rautatientori—Marjaniemi	»
95	Rautatientori—Vartioharju	»
95N	Rautatientori—(Puotila)—Vartioharju	»

LIKENNELAITOKSEN LINJOJEN KANNATTAVUUS V. 1967

RAITIOLIKENNE

Linja	Ajokm. (linja- ja halliajo)	Paikkakm. (tuhansia)	Matkat	Mkt/ km	Tuotot		Kustannukset		Katetuotto		Kuor- mitus %
					mk	p/mtk	mk	p/mtk	mk	%	
1	867 676	73 641	3 696 061	4,3	2 030 114	54,9	1 628 894	44,1	+ 401 220	+19,8	38,9
3B	898 168	80 006	6 418 583	7,1	3 499 620	54,5	1 904 312	29,7	+ 1 595 308	+45,6	46,1
3T	904 650	80 705	6 357 646	7,0	3 450 830	54,3	1 904 967	30,0	+ 1 545 863	+44,8	45,7
4	1 373 164	125 847	6 739 717	4,9	3 676 783	54,6	2 238 205	33,2	+ 1 438 578	+39,1	35,9
5	497 137	42 835	3 778 373	7,6	2 106 271	55,7	1 159 809	30,7	+ 946 462	+44,9	30,9
6	932 203	92 325	5 781 724	6,2	3 191 987	55,2	1 814 884	31,4	+ 1 377 103	+41,3	42,8
7	657 254	61 540	4 579 961	7,0	2 547 727	55,6	1 499 873	32,7	+ 1 047 854	+41,1	26,0
8	695 622	60 277	3 092 539	4,4	1 749 740	56,6	1 352 477	43,7	+ 397 263	+22,7	29,6
9	265 073	18 345	1 280 272	4,8	719 255	56,2	589 459	46,0	+ 129 796	+18,0	29,2
10	1 133 868	99 473	6 206 579	5,5	3 427 481	55,2	2 111 354	34,0	+ 1 316 127	+38,4	42,7
Raitiolinjat	8 224 815	734 994	47 931 455	5,8	26 399 808	55,1	16 204 234	33,8	+ 10 195 574	+38,6	36,3

AUTOLIKENNE

Linja	Ajokm. (linja- ja halliajo)	Paikkakm. (tuhansia)	Matkat	Mkt/ km	Tuotot		Kustannukset		Katetuotto		Kuor- mitus %
					mk	p/mtk	mk	p/km	mk	%	
11	16 398	765	42 185	2,6	27 739	65,8	47 686	113,0	— 19 947	— 64,0	2,8
12	4 613	123	10 420	2,3	6 870	65,9	9 352	89,8	— 2 482	— 36,1	35,7
13	278 462	15 613	694 986	2,5	398 153	57,3	500 432	72,0	— 102 279	— 25,7	25,2
14	785 925	44 388	5 170 754	6,7	2 801 923	54,2	1 407 602	27,2	+1 394 321	+ 49,8	53,9
15	95 510	4 024	180 200	1,9	111 985	62,1	165 879	92,1	— 53 894	— 48,1	18,0
16	400 242	22 263	1 472 651	3,7	821 055	55,8	680 654	46,2	+ 140 401	+ 17,1	29,3
17	710 837	39 900	3 881 670	5,5	2 174 642	56,0	1 188 123	30,6	+ 986 519	+ 45,4	51,9
18	693,808	39 012	2 881 260	4,2	1 624 086	56,4	1 061 269	36,8	+ 562 817	+ 34,7	45,5
19	44 194	1 586	33 695	0,8	22 534	66,9	82 027	243,4	— 59 493	—264,0	3,1
19S	53 956	2 761	90 800	1,7	55 453	61,1	110 255	121,4	— 54 802	— 98,8	7,0
20	1 303 668	65 626	4 085 156	3,1	2 251 565	55,1	1 208 039	29,6	+ 1 043 527	+ 46,3	40,4
21	1 347 527	58 719	3 915 858	2,9	2 343 094	59,8	1 461 237	36,2	+ 926 856	+ 39,6	40,4
23	101 122	5 504	193 814	1,9	132 081	68,1	133 718	69,0	— 1 637	— 1,2	6,7
24	109 033	6 303	196 222	1,8	127 156	64,8	145 061	73,9	— 17 905	— 14,1	15,8
Keskik. linjat	5 945 295	306 587	22 849 671	3,8	12 898 336	56,4	8 156 334	35,7	+4 742 002	+ 36,8	33,2
32	722 148	39 760	1 943 274	2,7	1 395 121	71,7	810 065	41,7	+ 584 056	+ 41,9	34,3
36	553 348	29 611	1 443 143	2,6	997 907	69,1	704 174	48,8	+ 293 733	+ 29,4	39,6
38	89 842	4 568	93 288	1,0	68 471	73,4	92 606	99,3	— 24 135	— 35,2	20,4
39	1 111 978	61 169	2 131 023	1,9	1 619 585	76,0	1 069 125	50,2	+ 550 460	+ 334,2	40,3
42	1 396 250	75 569	2 982 554	2,1	2 031 054	68,1	1 477 636	49,5	+ 553 418	+ 27,2	44,7
45	202 483	11 357	171 304	0,8	137 446	80,2	177 010	103,3	— 39 564	— 28,8	17,9
46	582 797	31 456	682 835	1,2	526 801	77,1	512 262	75,0	— 14 539	— 2,8	26,7
50	550 546	27 176	1 081 060	2,0	767 542	71,0	830 995	76,9	— 63 453	— 8,3	38,1
55	747 427	42 893	2 321 915	3,1	1 465 081	63,1	1 084 393	46,7	+ 380 688	+ 26,0	41,8
57	481 105	25 519	1 065 826	2,2	643 605	60,4	629 888	59,1	+ 13 717	+ 2,1	28,0
62	802 575	44 547	1 674 355	2,1	1 176 505	70,3	1 014 913	60,6	+ 161 592	+ 13,7	38,0
63	1 242 087	66 776	2 400 345	1,9	1 694 601	70,6	1 446 739	60,3	+ 247 862	+ 14,6	43,6
64	1 030 902	56 067	2 240 062	2,2	1 624 057	72,5	1 275 328	56,9	+ 348 729	+ 21,5	41,6
65	1 212 792	67 114	2 703 784	2,2	1 787 105	66,1	1 427 151	52,8	+ 359 954	+ 20,1	35,6
66	1 341 662	72 770	2 999 408	2,2	2 101 007	70,0	1 572 872	52,4	+ 528 135	+ 25,1	42,1
80	1 127 292	62 047	2 787 958	2,5	1 926 706	69,1	1 312 986	47,1	+ 613 720	+ 31,9	41,4

32. Liikennelaitos

Linja	Ajokm (linja- ja halliajo)	Paikkakm (tuhansia)	Matkat	Mtk/ km	Tuotot		Kustannukset		Katetuotto		Kuori- mitu %
					mk	p/km	mk	p/km	mk	%	
81	712 526	38 623	1 785 667	2,5	1 198 704	67,1	814 703	45,6	+ 384 001	+ 32,0	43,
82	1 223 705	68 322	3 107 355	2,5	2 187 719	70,4	1 404 252	45,2	+ 783 467	+ 35,8	40,
85	445 342	23 981	730 167	1,6	562 385	77,0	505 994	69,3	+ 56 391	+ 10,0	36,
86	651 877	35 651	1 046 936	1,6	835 373	79,8	716 780	68,5	+ 118 593	+ 14,2	39,
87	66 757	2 747	95 541	1,4	75 215	78,7	89 434	93,6	— 14 219	— 18,9	37,
88	271 477	14 242	389 303	1,4	298 646	76,7	314 333	80,7	— 15 687	— 5,3	29,
89	6 149	209	3 238	0,5	2 365	73,0	7 919	244,6	— 5 554	— 234,8	11,
90	260 551	12 913	294 581	1,1	240 207	81,5	324 176	110,0	— 83 969	— 35,0	25,
91	1 305 660	71 365	2 050 887	1,6	1 684 197	82,1	1 372 058	66,9	¼ 312 139	+ 118,5	34,
92	2 059 737	110 962	3 469 011	1,7	2 877 155	82,9	2 269 326	65,4	¼ 607 829	+ 21,1	41,
93	311 762	17 524	412 134	1,3	327 216	79,4	337 545	81,9	— 10 329	— 3,2	25,
95	949 024	54 344	1 459 921	1,5	1 188 104	81,4	984 363	67,4	¼ 203 741	+ 17,1	33,
Esik. linjat	21 459 801	1 169 282	43 566 875	2,0	31 438 880	72,2	24 579 026	56,4	¼ 6 859 854	+ 21,8	38,
Auto- linjat	27 405 096	1 475 869	66 416 546	2,4	44 337 216	66,8	32 735 360	49,3	¼ 11 601 856	+ 26,2	
Raitio- linjat	8 224 815	734 994	47 931 455	5,8	26 399 808	55,1	16 204 234	33,8	¼ 10 195 574	+ 38,6	
Yhteiset matkat	—	—	19 206 603	—	—	—	—	—	—	—	
Yht.	35 629 911	2 210 863	133 554 604	3,7	70 737 024	53,0	48 939 594	36,6	+ 21 797 430	+ 30,	

	Raitioliikenne		Autoliikenne		Laivaliikenne		Asuntokiinteistöt		Yhteensä	
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%
Tuotot	26 399 808		44 337 216		338 967		317 988		71 393 979	
Linja/välittömät kustannukset ...	16 204 234		32 735 360		260 959		259 122		49 459 675	
Katetuotto I ...	+ 10 195 574	+ 38,6	+ 11 601 856	+ 26,2	+ 78 008	+ 23,0	+ 58 866	+ 18,5	+ 21 934 304	+ 30,6
Kuljetusmuoto- kustannukset	6 578 975	24,9	7 387 184	16,7	—	—	—	—	13 966 159	16,7
Katetuotto II ...	+ 3 616 599	+ 13,7	+ 4 214 672	+ 9,5	+ 78 008	+ 23,0	+ 58 866	+ 18,5	+ 7 968 145	+ 11,1
Yhteiset kustan- nukset	(8 099 314)	30,7	(13 598 224)	30,7	(103 961)	30,7	(97 527)	30,7	21 899 026	30,7
Tulos	(—4 482 715)	—17,0	(—9 383 552)	—21,2	(—25 953)	— 7,7	(—38 661)	—12,2	—13 930 881	—19,4
Pääomankorko 6 %									5 028 860	
Tulos pääoman korko 0 %									—18 959 741	—26,8

Raitioliikenne tuottaa katetta 38,6%. Tällä sen olisi katettava kuljetusmuotokustannukset 24,9% ja osuuden yhteisistä kustannuksista 30,7% eli yhteensä 55,6%, joten raitioliikenteen tappio on 17,0%. Autoliikenteen tuottama kate on 26,2%. Kuljetusmuotokustannukset ovat 16,7% ja yhteiset kustannukset 30,7% eli yhteensä 47,4%, joten autoliikenteen tappio on 21,2%. Laivaliikenteen tappio on 7,7% ja asuntokiinteistöjen tappio on 12,2%.

Liikennelaitoksen käyttöomaisuuden muutokset v. 1967

	Arvo 1.1.67	Lisäykset			Vähennykset			Arvo 31.12.67
		Talousarvion pääomamää- rärahoilla hankittu	Keskeneräi- sistä uudis- hankinnoista siirretty	Muut lisäykset (liite)	Poistot		Muut vä- hennykset (liite)	
					mk	%		
1. Liikennekiinteistöt								
a. Tontit ym. ...	4 587 074	—	—	—	—	—	⁶⁾ 220 000	4 367 074
b. Rakenn. ym. ...	30 288 718	316 571	172 174	¹⁾ 18 724	1 016 273	^{2) 1/2} 125 451		29 654 463
c. Liikennekioskit	57 692	—	—	—	19 492	10	—	38 200
2. Asuntokiinteistöt								
a. Tontit	444 850	—	—	—	—	—	⁸⁾ 125 830	253 020
b. Rakennukset ...	928 454	4 437	6 373	—	42 050	⁹⁾ 11 283		885 931
3. Radat ja ajojohdot	6 493 001	—	24 968	—	683 724	5	—	5 834 245
4. a. Moottori- ja perävaunut	18 368 577	32 490	30 078	²⁾ —	1 296 865	4	—	17 134 280
b. Työvaunut	320 441	137 894	64 980	²⁾ 21 525	67 604	15	—	477 236
c. Työvaunut	261 115	—	—	—	15 778	4	—	245 337
5. Dieselautovaunusto								
a. Dieselautot	19 973 635	2 188 516	1 673 148	³⁾ 196 500	3 647 196	12	—	20 384 603
b. Työautot	64 007	40 947	—	—	14 023	15	¹⁰⁾ —	90 931
c. Keskeneräiset linja-autot	223 292	—	—	—	26 792	12	196 500	—
6. Johdinautovaunusto								
a. Johdinautot ...	120 270	—	—	—	26 000	10	—	94 270
b. Työvaunut ...	6 852	—	—	—	1 030	15	—	5 822
7. Johdinautojen ajo- johdot	74 880	—	—	—	10 290	5	—	64 590
8. Henkilö-, radio ja varastojen autot	92 400	33 785	11 827	⁴⁾ 1 082	31 968	15	¹¹⁾ 1 486	105 640
9. Lautta	39 711	—	—	—	16 266	6	—	23 445
10. Kalusto	1 011 394	87 633	41 283	⁵⁾ 129 862	178 390	10	—	1 091 782
11. Puhelinosuudet ...	164 400	—	—	—	—	—	—	164 400
12. Keskeneräiset uudishankinnat	293 550	5 251	47 039	—	1 253	—	¹²⁾ 36 938	307 649
	83 814 313	2 847 524	2 071 870	367 693	7 094 994	—	783 488	81 222 918

Poistosummaan mk 7 094 994 sisältyy käyttöomaisuuden myynnistä ja romutuksesta johtuvia ylimääräisiä poistoja mk 105 357 seuraavasti:

4a	59 700
4b	3 798
5 ₁	29 487
8	12 372

Selvitys käyttöomaisuuden muista lisäyksistä

1) Väliaikainen tiejärjestely Vartiokylän hallialueella (Rahatoimiston kirje 17.7.1967 n:o 1096)		18 724
2) Torniauto HKL 1503 siirretty keskeneräisten uudishankintojen ryhmästä työvaunuihin Ryhmässä 8 ollut pakettiauto HKL 1545 annettu vaihto-autona rataosastolle hankitusta autosta HKL 1535	20 039	
	1 486	21 525
3) Linja-autot HKL 234—237 siirretty keskeneräisten linja-autojen ryhmästä linja-autojen ryhmään		196 500
4) Kuorma-auto HKL 1547 siirretty keskeneräisten uudishankintojen ryhmästä ryhmään henkilö-, radio- ja varastojen autot		1 082
5) Vartiokylän varikolle hankittua irtainta omaisuutta siirretty keskeneräisistä liikennekiinteistöistä ja uudishankinnoista kalustoon		129 862
		<u>367 693</u>

Selvitys käyttöomaisuuden muista vähennyksistä

6) Laajasalon öljysäiliön tontti siirretty kiinteistölautakunnan hallintaan khn pöytäkirjan 28.9.67 § 2632 perusteella		220 000
7) Siirretty kalustoon keskeneräisistä liikennekiinteistöistä Vartiokylän varikolle hankittua irtainta omaisuutta		125 451
8) Siirretty kiinteistölautakunnan hallintaan khn pöytäkirjan 28.9.1967 § 2632 perusteella: — Hämeentie 54—56 tontti	184 100	
— Kulosaaren tontit	7 730	191 830
9) Hämeentie 54—56 rakennukset siirretty kiinteistölautakunnan hallintaan khn pöytäkirjan 28.9.1967 § 2632 perusteella		11 283
10) Linja-autot HKL 234-237 siirretty keskeneräisistä linja-autoista linja-autojen ryhmään		196 500
11) Pakettiauto HKL 1545 annettu vaihtoautona ryhmään 4b hankitusta autosta HKL 1535		1 486
12) Siirretty kalustoon keskeneräisistä uudishankinnoista Vartiokylän varikolle hankittua irtainta omaisuutta	4 410	
Laajasalon öljysäiliön suunnittelukustannukset poistettu pääomavelkaa vähentäen	11407	
Torniauto HKL 1503 siirretty keskeneräisten uudishankintojen ryhmästä työvaunuihin	20 039	
Kuorma-auto HKL 1547 siirretty keskeneräisten uudishankintojen ryhmästä ryhmään henkilö-, radio- ja varastojen autot	1 082	36 938
		<u>783 488</u>

HENKILÖKUNNAN RAKENNE JA MUUTOKSET V. 1967

TOIMINTAYKSIKKÖ	Virkasuhde				Työsopimussuhde				Yhteensä			Erotus vuoteen (1966 verratt. *)
	Vakinaiset		Tilapäiset		Virkaillijat		Työntekijät		M	N	Y	
	M	N	M	N	M	N	M	N				
Hallinto	4	—	—	1	—	—	—	—	4	1	5	= 0
Kansliaosasto	1	—	2	3	—	1	—	—	3	4	7	= 0
Järjestelyosasto	—	—	1	—	8	2	—	—	9	2	11	+ 2
Sosiaali- ja tiedotusosasto	1	—	—	2	—	2	—	—	1	4	5	+ 1
Talousosasto	—	—	25	34	10	30	—	—	35	64	99	+ 1
Hankintaosasto	—	—	12	13	6	5	26	5	44	23	67	+ 2
Autoliikenneosasto	1	—	1 067	711	4	8	—	—	1 072	719	1 791	+ 24
Raitioliikenneosasto	1	—	422	474	—	12	—	2	423	488	911	+ 5
Liikennesuunnitteluosasto	1	—	5	7	1	7	—	—	7	14	21	+ 0
Autokorjaamo-osasto	1	—	9	4	41	8	411	28	462	40	502	+ 5
Raitiovaunukorj.-osasto	1	—	18	1	17	3	263	48	299	52	351	+ 15
Rataosasto	—	—	10	2	10	2	134	3	154	7	161	+ 3
Teknillinen suunnitteluosasto			2	—	11	3	—	—	13	3	16	+ 0
Koko henkilökunta	11	—	1 573	1 252	108	83	834	86	2 526	1 421	3 947	+ 42

*) Toimintayksikköjen muutoksiin sisältyvät myös toimintayksikköjen väliset sisäiset henkilösiirrot.